

Динаміка ідеологічних маркерів

Соціологічна група "Рейтинг"
квітень 2011

Методологія

Аудиторія дослідження:

населення України віком від 18 років і старші

Вибіркова сукупність:

2000 респондентів

Метод дослідження:

особисте формалізоване інтерв'ю згідно з опитувальником (face to face)

Помилка репрезентативності дослідження (з ймовірністю 0,95):

для значень близьких до 50% похибка становить **не більше 2,2%**, для значень близьких до 30% - не більше 2%, для значень близьких до 10% - не більше 1,3%, для значень близьких до 5% - не більше 1%

Терміни проведення дослідження:

30 березня – 9 квітня 2011 р.

Розподіл областей:

Захід	Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька
Центр	Вінницька, Кіровоградська, Полтавська, Хмельницька, Черкаська
Північ	м. Київ, Київська, Житомирська, Сумська, Чернігівська
Південь	АР Крим, Одеська, Херсонська, Миколаївська, м. Севастополь
Схід	Дніпропетровська, Запорізька, Харківська
Донбас	Донецька, Луганська

Резюме

44% респондентів, опитаних Соціологічною групою «Рейтинг» у квітні 2011, підтримують **надання російській мові статусу державної**. Проти цього виступають 47% опитаних.

Слід зазначити, що протягом 2009 року надання російській мові статус державної стабільно підтримували понад 50% громадян, у 2010 році рівень підтримки зменшився до 46-47%, а у 2011 році – до 44%. Паралельно стабільно зростає кількість противників надання російській мові статусу другої державної: у 2009 році – 40%, у 2010 році – 46%, у 2011 році – 47-48%.

Цікаво, що кількість невизначених у цьому питанні практично лишалась незмінною (7-8%).

Найбільше підтримують надання російській мові статусу другої державної мешканці Донбасу, Півдня та Сходу, відповідно це, передусім, прихильники Партії регіонів, КПУ, дещо менше Сильної України та партії УДАР.

У 2010 році **утворення єдиної держави з Росією та Білоруссю** стабільно підтримували 44-45% опитаних, стільки ж не підтримували. У січні 2011 року рівень підтримки єдиної держави виріс до 48%, а у квітні 2011 року – зменшився до 47%. Натомість стабільно зменшується і кількість опитаних, які не підтримують утворення єдиної держави з Росією та Білоруссю: у січні 2011 року – 44%, у квітні 2011 року – 40%. Відповідно зростає кількість невизначених у цьому питанні (з 8 до 13%).

Союз з Росією та Білоруссю найбільше відстоюють мешканці Донбасу, Півдня та Сходу. Цікаво, що прихильники КПУ підтримують єдину державу з РФ навіть більше, ніж надання російській мові статусу державної. Близько 70% прихильники Партії регіонів підтримують як запровадження двомовності, так і об'єднання України в єдину державу з Росією. Водночас найбільші опоненти цим рішенням прихильники Свободи, а також Фронт змін, Громадянської позиції та Батьківщини.

На цьому тлі намітились тенденції до зменшення підтримки громадянами **євроінтеграції** до рівня 2009 року. Так, у жовтні 2009 року приєднання України до Європейського Союзу підтримували 51% опитаних, у квітні 2010 року – 52%, у вересні 2010 року – 57%, у січні 2011 року – 56%, а вже у квітні 2011 року – лише 51%.

Не підтримують приєднання України до ЄС близько 30% опитаних.

Цікаво, що 37% опитаних, які підтримують утворення єдиної держави з Росією та Білоруссю, одночасно підтримують і приєднання України до ЄС. Так вважає кожен четвертий мешканець Донбасу, Півдня та Сходу. Більшість з них від можливої інтеграції очікує, передусім, поліпшення рівня свого життя і вже не так важливо, через інтеграцію з кимось одним чи одночасно з усіма. Для них економічний чинник переважає ідеологічний.

Чим вище рівень освіти респондентів, чим молодші вони за віком, тим більше вони підтримують приєднання України до ЄС та менше утворення єдиної держави з Росією та Білоруссю та надання російській мові статусу другої державної.

Дещо погіршилась останнім часом ставлення громадян і до вступу України в **НАТО**. Так, у жовтні 2009 року вступ України до НАТО підтримували 22% опитаних, у квітні 2010 року – 24%, у вересні 2010 року – 26%, у січні 2011 року – 24%, а вже у квітні 2011 року – лише 22%.

Не підтримують вступ України до НАТО понад 60% опитаних.

Яскраво вираженою підтримка приєднання України до Північноатлантичного Альянсу є лише на Заході країни (половина опитаних). Серед прихильників партій вступ до НАТО відстоюють, передусім, прихильники Свободи, Громадянської позиції та Фронт змін.

Резюме

Тим часом продовжує зменшуватись число прибічників ідеї **продовжити термін перебування Чорноморського Флоту Росії** на території України до 2042 року (з 46% у вересні 2010 до 42% у січні 2011 та до 41% у квітні 2011 року). Разом з тим припинився і ріст противників ідеї (41% у квітні 2011 року). В результаті у 2011 році встановився паритет: число прихильників ідеї відповідає числу противників.

З іншого боку зросла кількість невизначених у цьому питанні (з 13% у вересні 2010 до 18% у квітні 2011 року).

Найбільше підтримує ідею продовжити термін перебування Чорноморського Флоту Росії на території України до 2042 року Південь країни (73%), на третину менше Донбас (56%) і Схід (52%).

Характерно, що молодь більше не підтримує продовження перебування ЧФ РФ в Україні, старші навпаки – більше підтримують, ніж не підтримують.

За рік кількість громадян, які підтримують ініціативу створення **«газового» консорціуму**, в якому розподілити власність на українську ГТС між Росією, ЄС та Україною, скоротилось майже на третину – з 36% (березень 2010) до 27% (квітень 2011). Ще більш відчутно зросла кількість противників даної ініціативи з 35% до 56%.

Ідею підтримують не більше 40% мешканців Донбасу, Півдня та Сходу, передусім, прибічники КПУ.

За рік кількість громадян, які підтримують скасування указу Президента Ющенка щодо **присвоєння С.Бандері звання Герой України** зменшилась з 53% у березні 2010 до 51% у квітні 2011. А кількість противників такого рішення навпаки зросла – з 28 до 32%. 18% опитаних не визначились у цьому питанні (у березні 2010 – 19%).

27% опитаних (72% - на Заході країни) підтримують ідею **визнати ОУН-УПА** учасниками боротьби за державну Незалежність України, 49% опитаних (73% - на Півдні країни) не підтримують. Ще чверть не визначились з цього питання (найбільше в Центрі, на Сході та Донбасі країни).

За рік кількість опитаних, які підтримують визнання ОУН-УПА, зросла з 20 до 27% (найбільше на Заході та Центрі країни). Кількість респондентів, які не підтримують ідею, зменшилась з 61 до 49%.

Ідею визнати ОУН -УПА учасниками боротьби за державну Незалежність України підтримують майже 90% прихильників Свободи, майже половина прихильників Фронту змін, Громадянської позиції та Батьківщини, майже 40% - прибічників партії УДАР.

58% опитаних громадян погодились з твердженням, що **Голодомор 1932-33 років був геноцидом** Українського народу. Не погодились 29%, не визначились 13%.

Слід окремо вернути увагу на коливання громадської думки у ставленні цього питання. Так, у березні минулого року з тезою про геноцид погодились 61% опитаних, у січні 2011 року їх кількість зменшилась до 53%, а у квітні 2011 року знову зросла до 58%. Таким чином зміна курсу влади у цьому питанні дещо відбилась на настроях громадян, разом з тим понад половина українців і надалі вважає, що Голодомор 1932-33 років був геноцидом Українського народу.

Тезу про геноцид розділяють майже 90% мешканців Заходу, 70% - Півночі та Центру, а також половина мешканців Сходу країни. Навіть майже 40% прихильників Партії регіонів та 30% КПУ погодились з цією тезою. Найбільше за рік зменшилось число громадян, які не вважають Голодомор геноцидом, на Донбасі (з 49% до 61%), в той час як на Сході і Півдні – майже не змінилось.

Резюме

Більш як половина опитаних громадян (55%) позитивно ставляться до ініціативи встановлення на День Перемоги (9 травня) на будинках органів влади та інших установ України, поряд із державними прапорами, **червоні прапори СРСР**. Негативно ставляться 30%, не визначились - 15% опитаних.

Найбільш позитивно відреагували на ініціативу з червоними прапорами мешканці Півдня країни (86%) та Донбасу (75%). Нагадаємо, що згідно з дослідженням, проведеним у грудні 2010 року, саме на Півдні та Донбасі найбільше жалкують за розпадом Радянського Союзу.

Найбільше ініціативу підтримують прихильники КПУ (понад 90%) та Партії регіонів (75%), найменше – Свободи (жодного респондента). Прихильники Батьківщини, Фронту змін та Громадянської позиції більше не підтримують ініціативу з червоними прапорами, ніж підтримують. А Сильної України та УДАРу навпаки – більше підтримують, ніж не підтримують.

Чим вище рівень освіти респондентів, чим молодші вони за віком, тим більше вони не підтримують ідею з червоними прапорами. Нагадаємо, що аналогічні тенденції і щодо ставлення до утворення єдиної держави з Росією та Білоруссю.

83% опитаних громадян України позитивно ставляться до того, що у 1954 році **Крим** увійшов до складу Української РСР, лише 5% - негативно і 12% - не визначились зі своїм ставленням.

Найбільш позитивно ставляться до приєднання Криму мешканці Донбасу, Центру і Сходу, найбільш негативно – мешканці Півдня країни, передусім, в самому Криму. Найбільше противників приєднання Криму до України серед прихильників КПУ, хоча і серед них майже 70% ставляться до цього позитивно.

60% опитаних громадян вважають, що **Крим повинен і надалі масти статус Автономії** у складі України, 23% - звичайної області України, 2% - татарської автономії у складі України і лише 4% - має бути відокремлений і переданий Росії.

Майже 40% мешканців Заходу підтримують надання Криму статусу звичайної області. Разом з тим майже чверть мешканців Півдня підтримують передачу Криму до Росії.

Половина опитаних громадян вважають, що **оптимальним типом державного устрою для України є унітарна держава**, чверть – федерація. Ще чверть не визначились з цього питання.

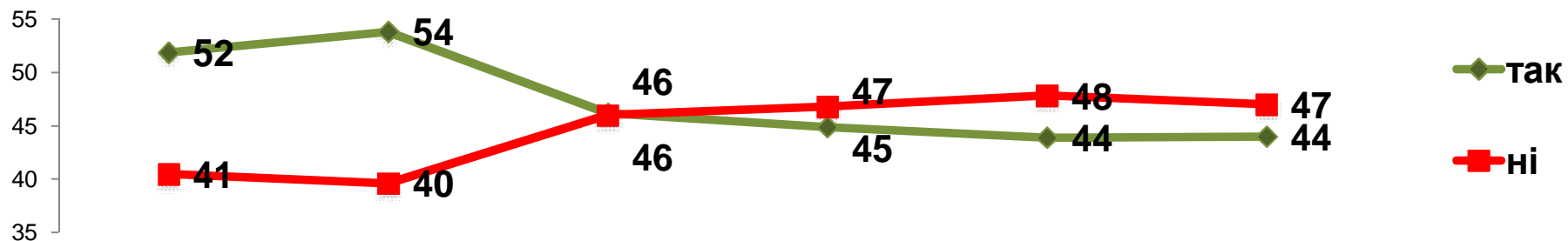
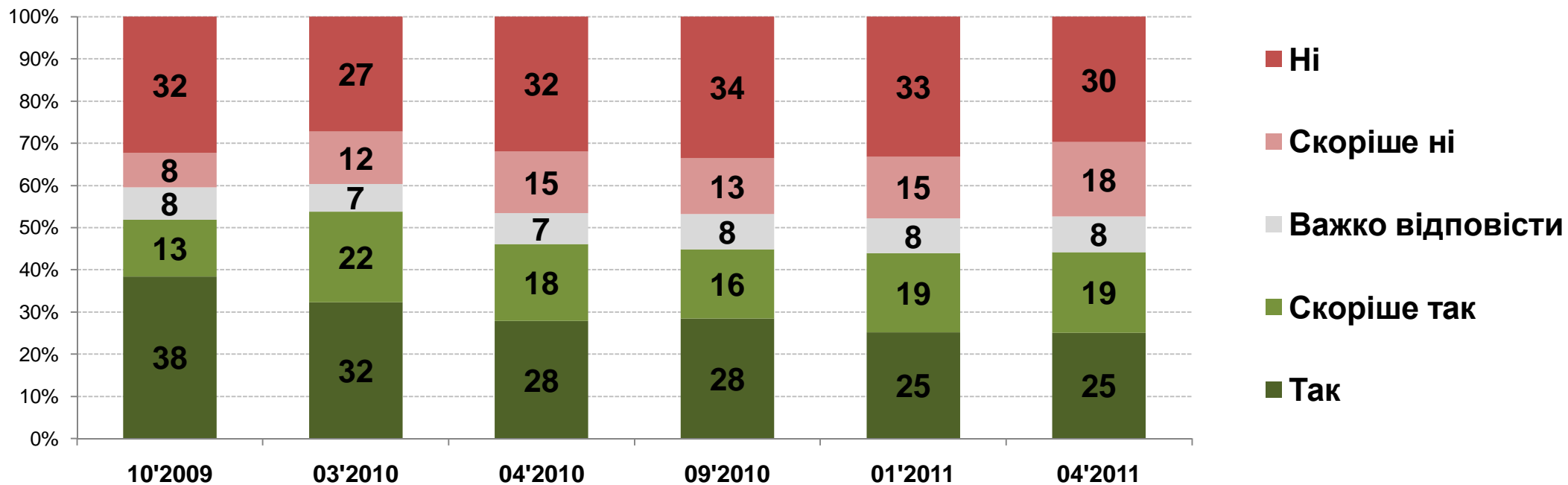
Унітарний устрій найбільше підтримують на Заході (69%), Півночі (64%) і в Центрі (55%). Федеративний найбільше - на Донбасі (36%) і Півдні (36%). Лише на Донбасі кількість прихильників федеративного устрою переважає кількість тих, які підтримують унітарний. Тут також найбільше невизначених з цього питання.

Підтримка надання російській мові статусу державної

■ Підтримка надання російській мові статусу державної

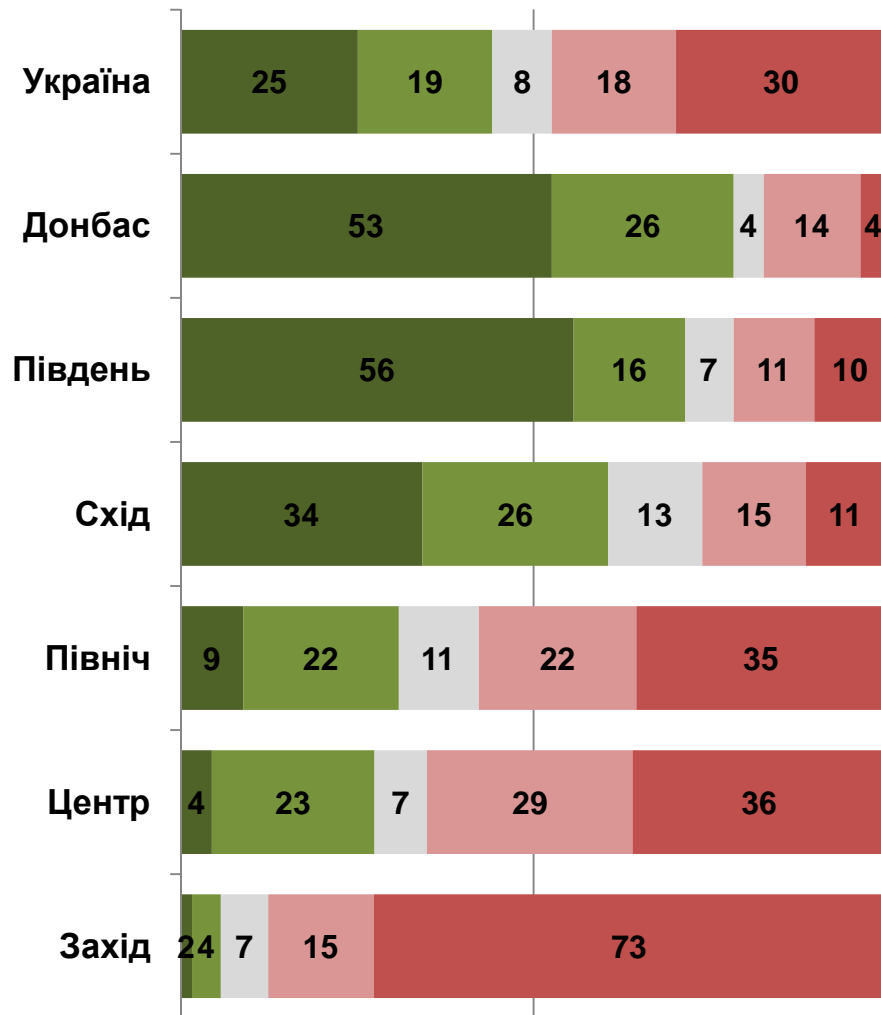
Чи підтримуєте Ви надання російській мові статусу державної?

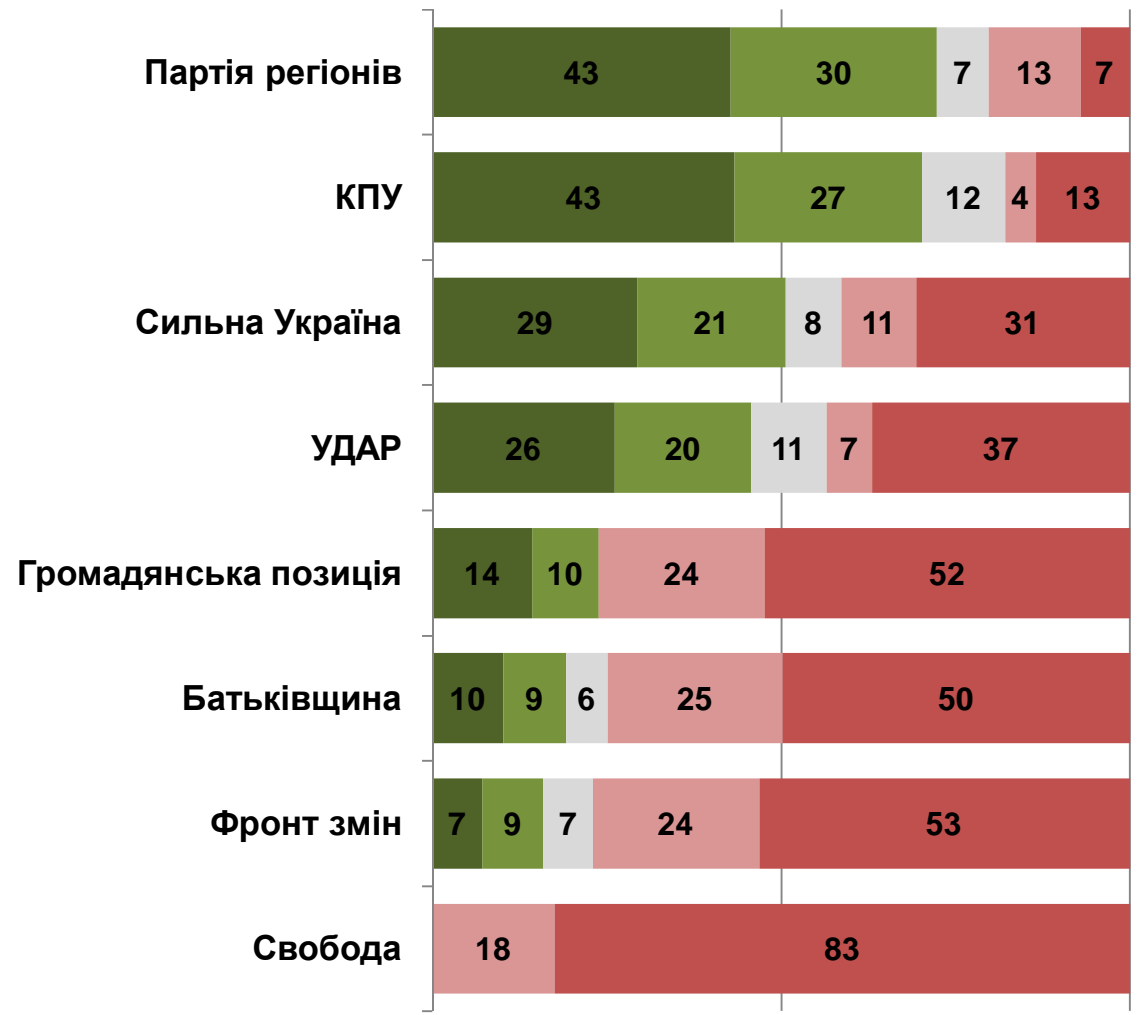
Підтримка надання російській мові статусу державної

■ Так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Ні

Регіони

Політичні симпатії

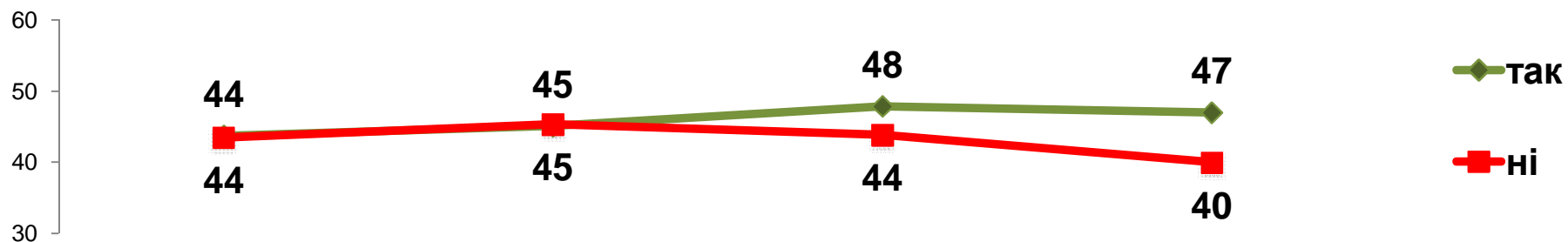
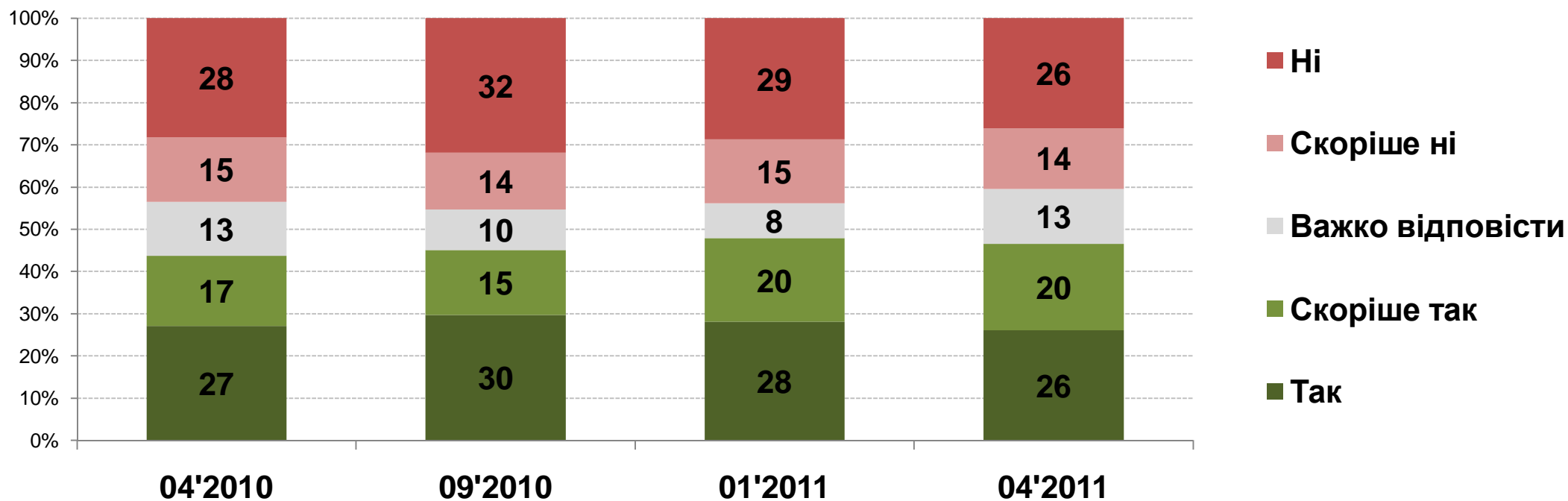

Підтримка єдиної держави з Росією

■ Підтримка єдиної держави з Росією

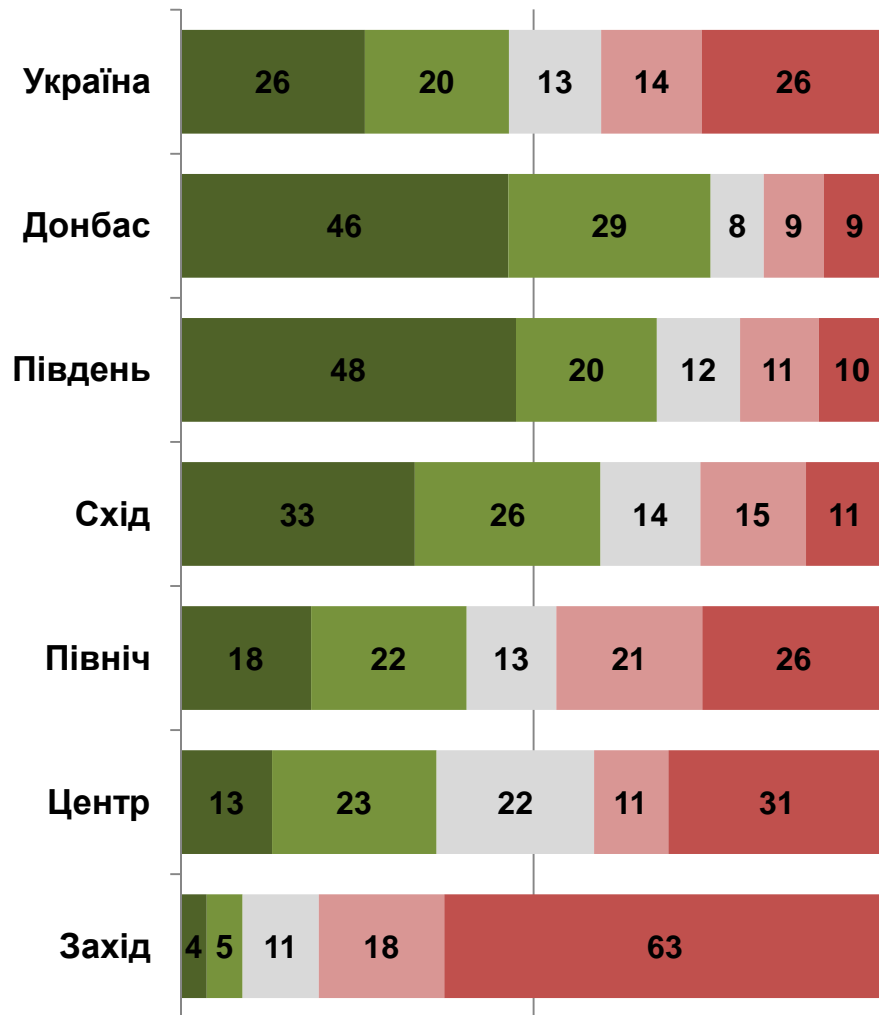
Чи підтримуєте Ви утворення єдиної держави у складі України, Росії, Білорусі?

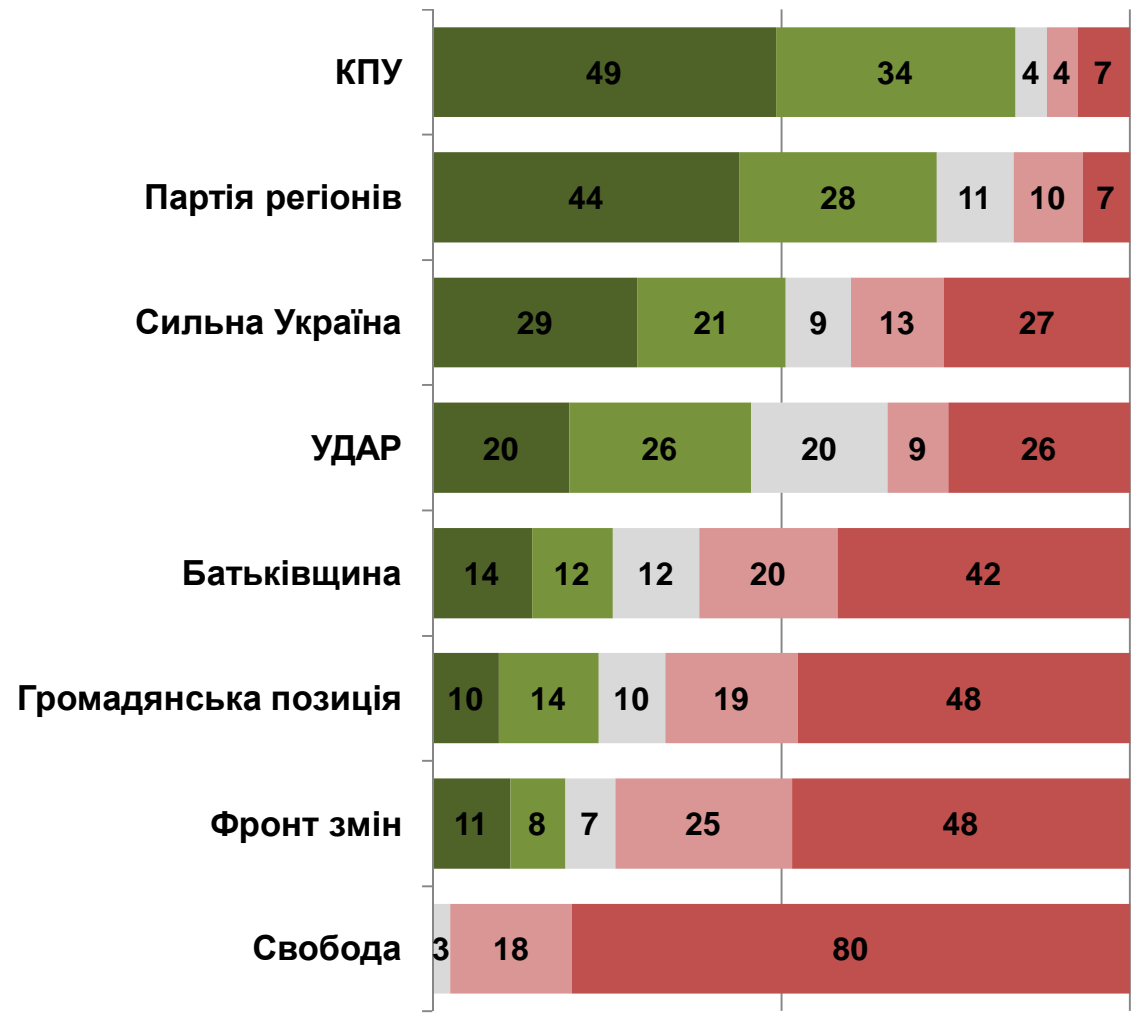
Підтримка єдиної держави з Росією

■ Так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Ні

Регіони

Політичні симпатії

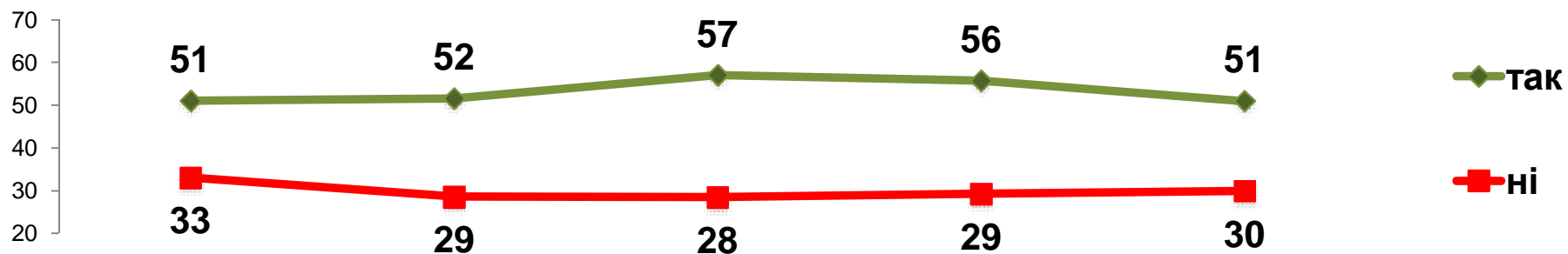
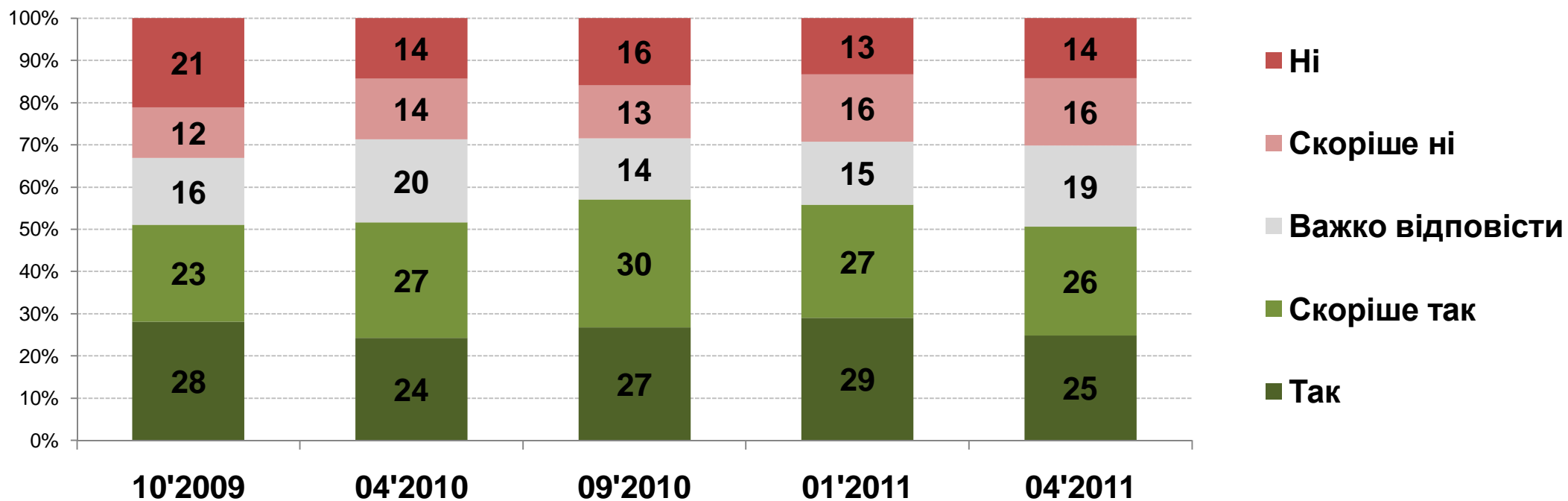

Підтримка євроінтеграції

Підтримка євроінтеграції

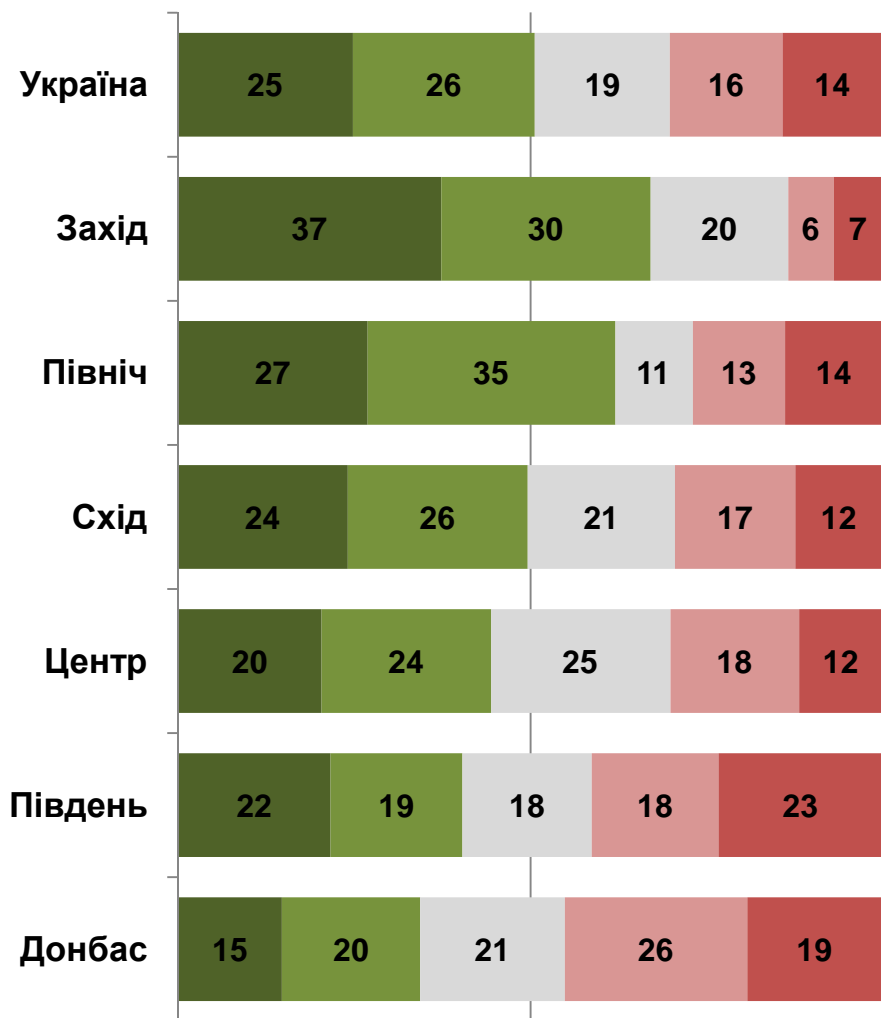
Чи підтримуєте Ви приєднання України до Європейського Союзу?

Підтримка євроінтеграції

■ Так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Ні

Регіони

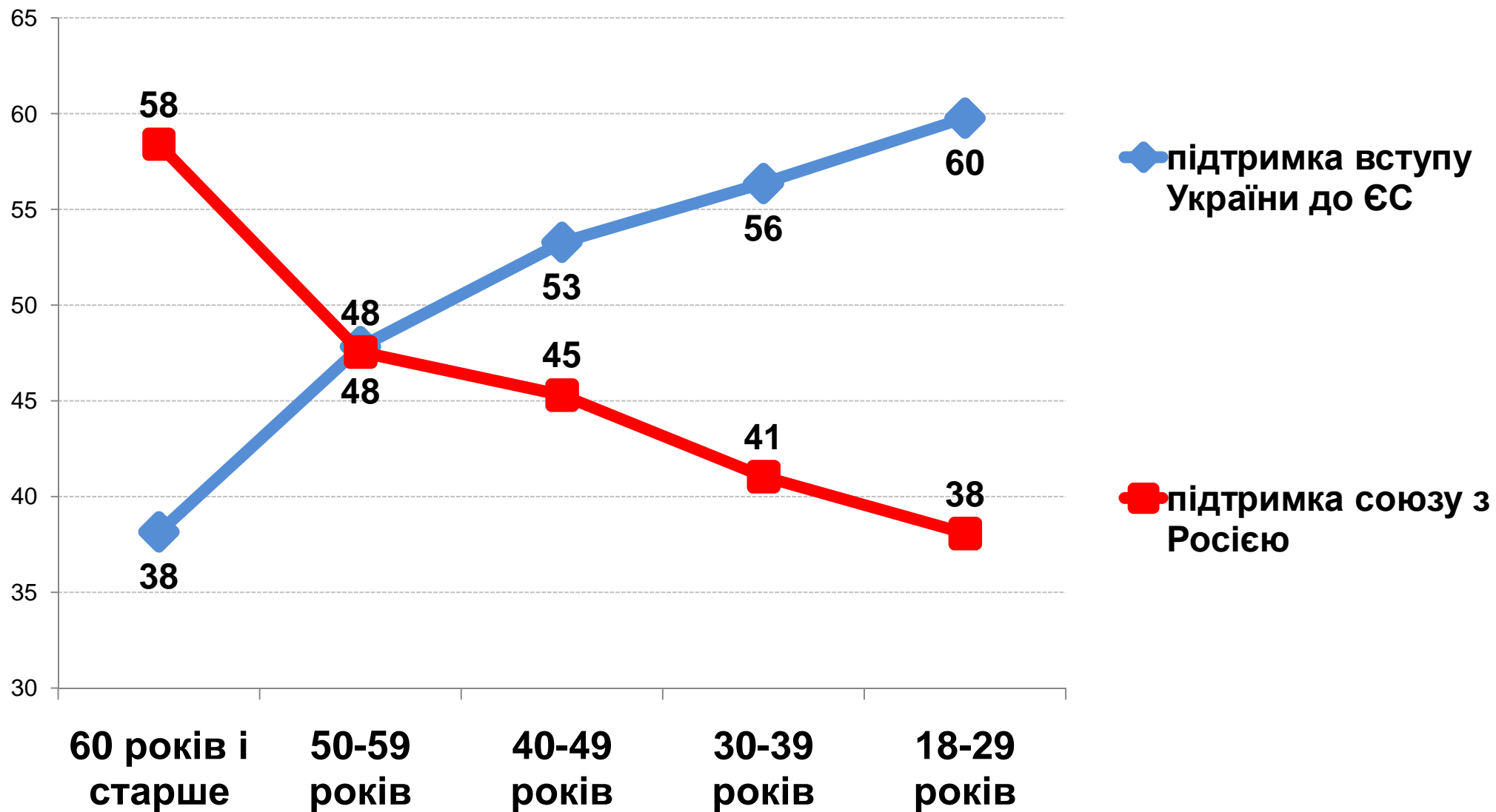

Політичні симпатії

Підтримка євроінтеграції та союзу з РФ в залежності від віку

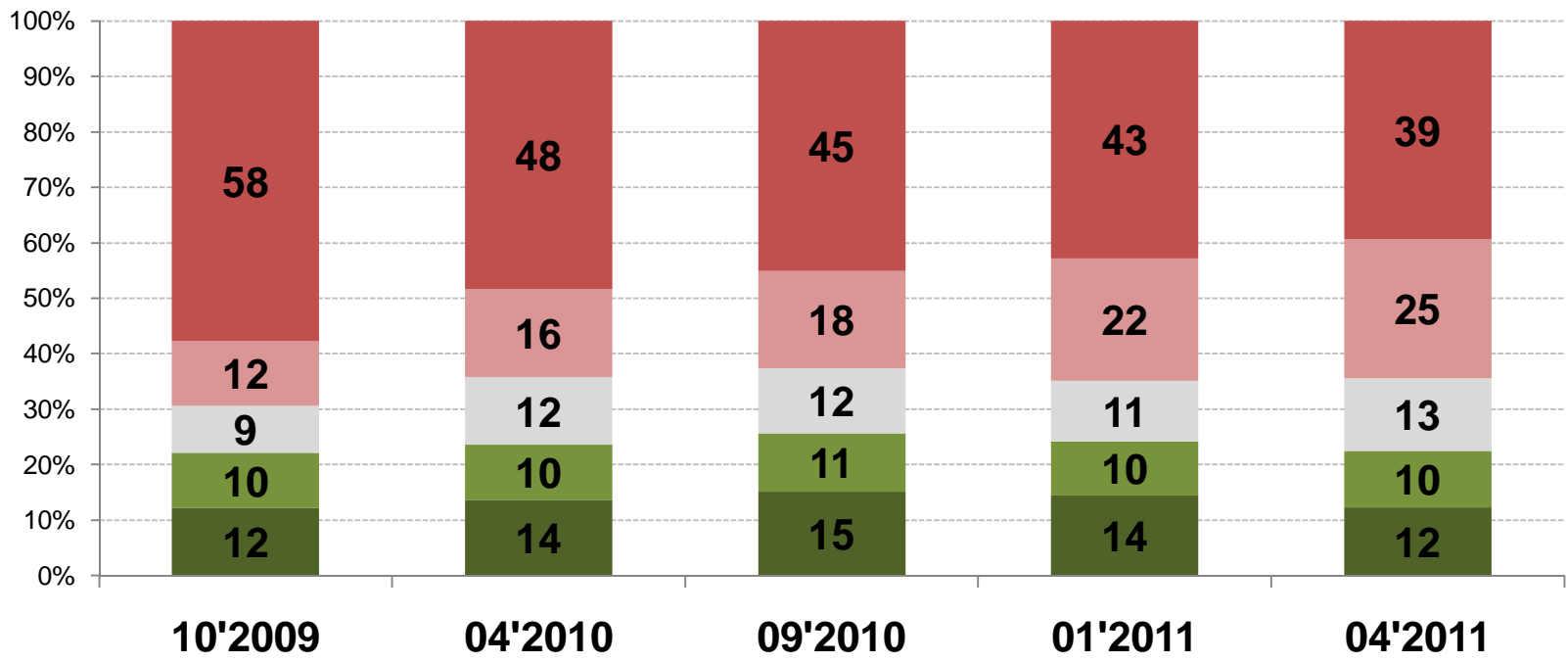

Підтримка вступу України до НАТО

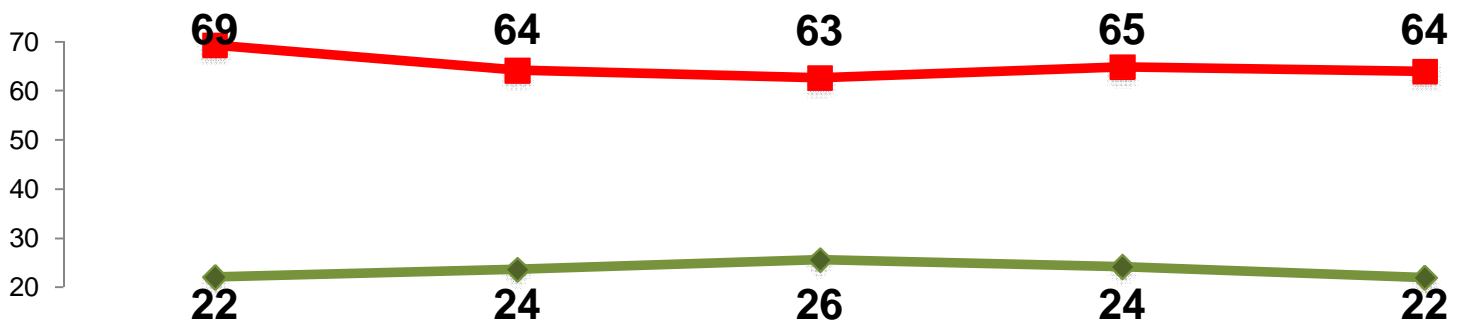

■ Підтримка вступу України до НАТО

Чи підтримуєте Ви вступ України до НАТО?

- Ні
- Скоріше ні
- Важко відповісти
- Скоріше так
- Так

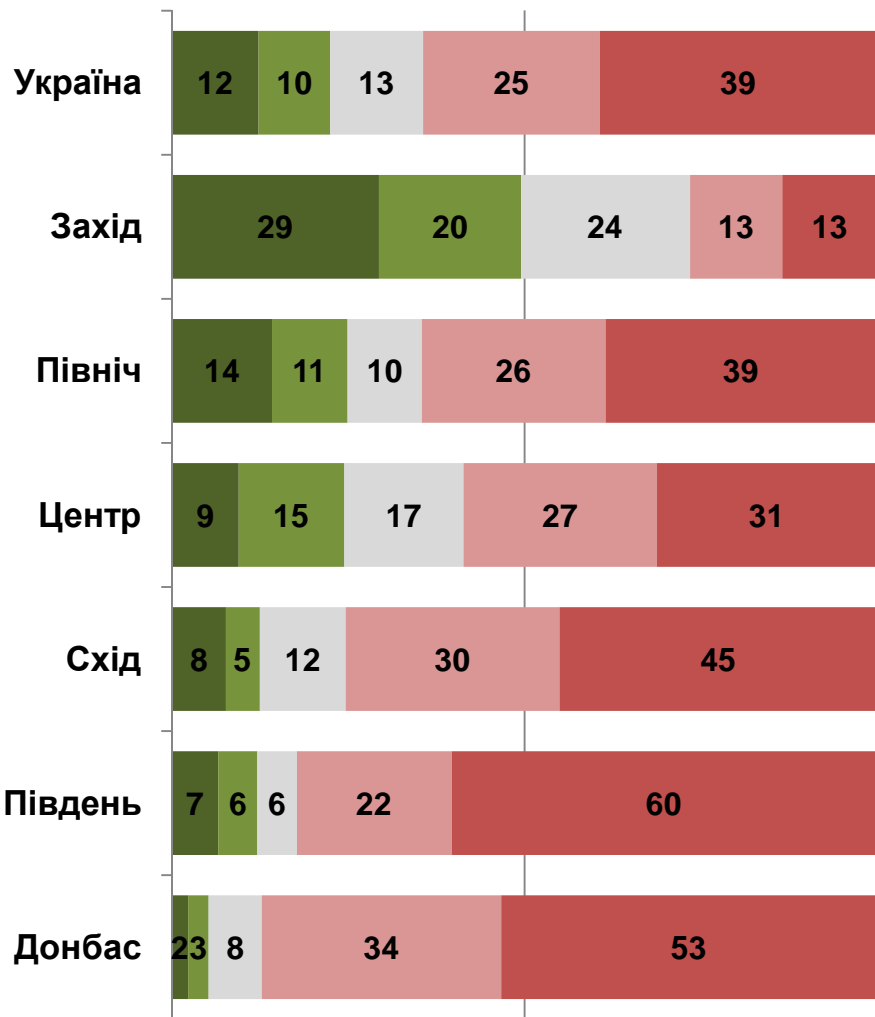

- ◆ так
- ні

Підтримка вступу України до НАТО

■ Так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Ні

Регіони

Політичні симпатії

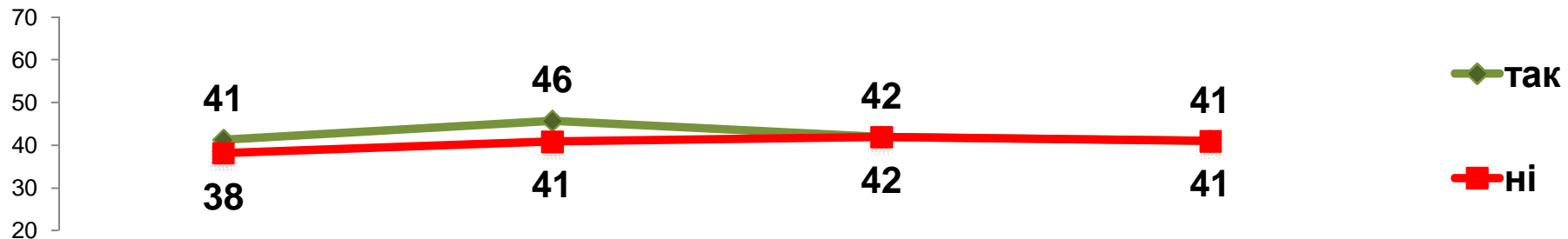
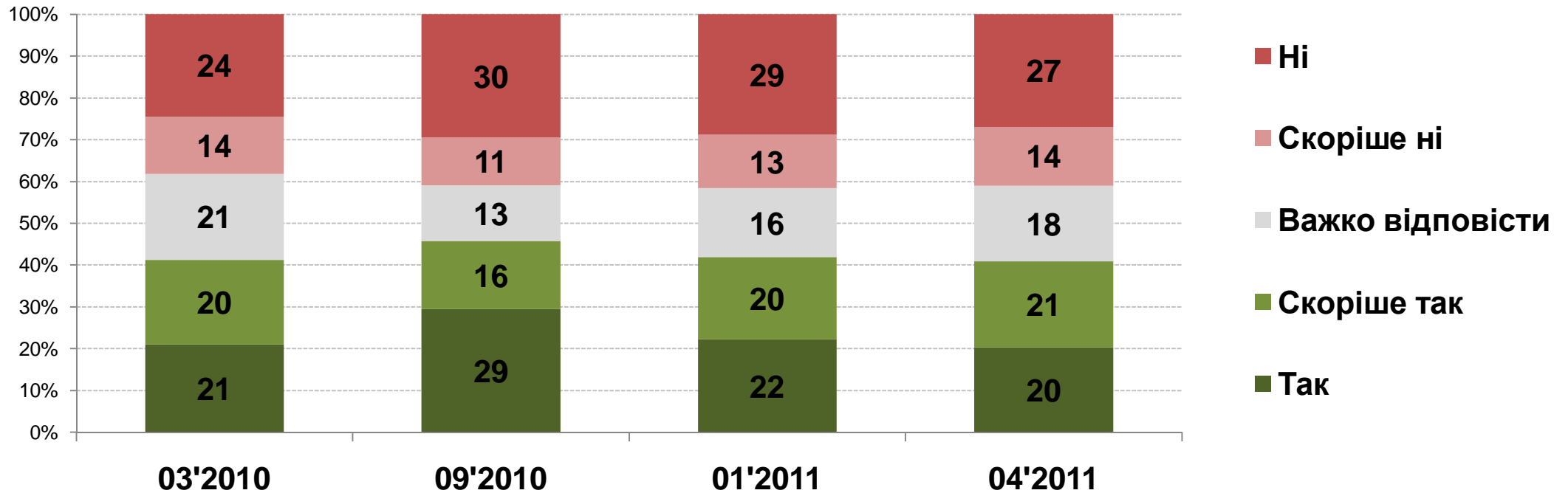

Підтримка продовження базування ЧФ РФ

Підтримка продовження базування ЧФ РФ

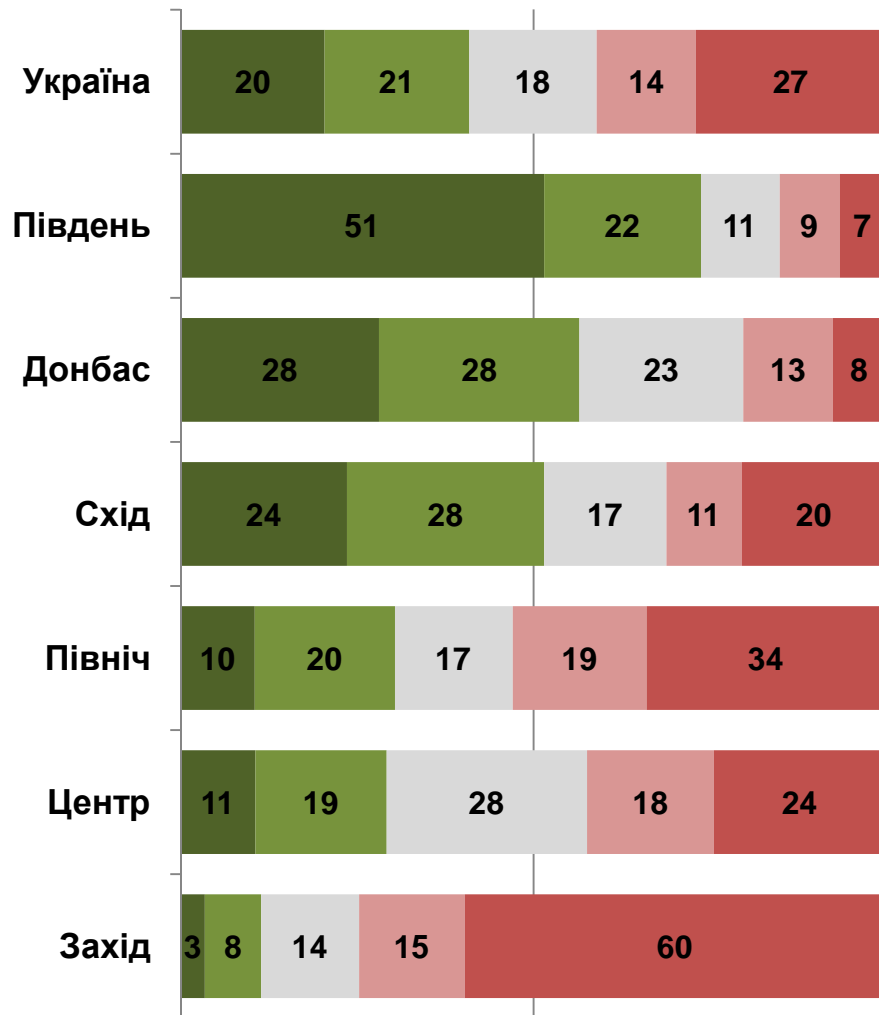
Чи підтримуєте Ви ініціативу продовжити термін перебування Чорноморського Флоту Росії на території України до 2042 року?

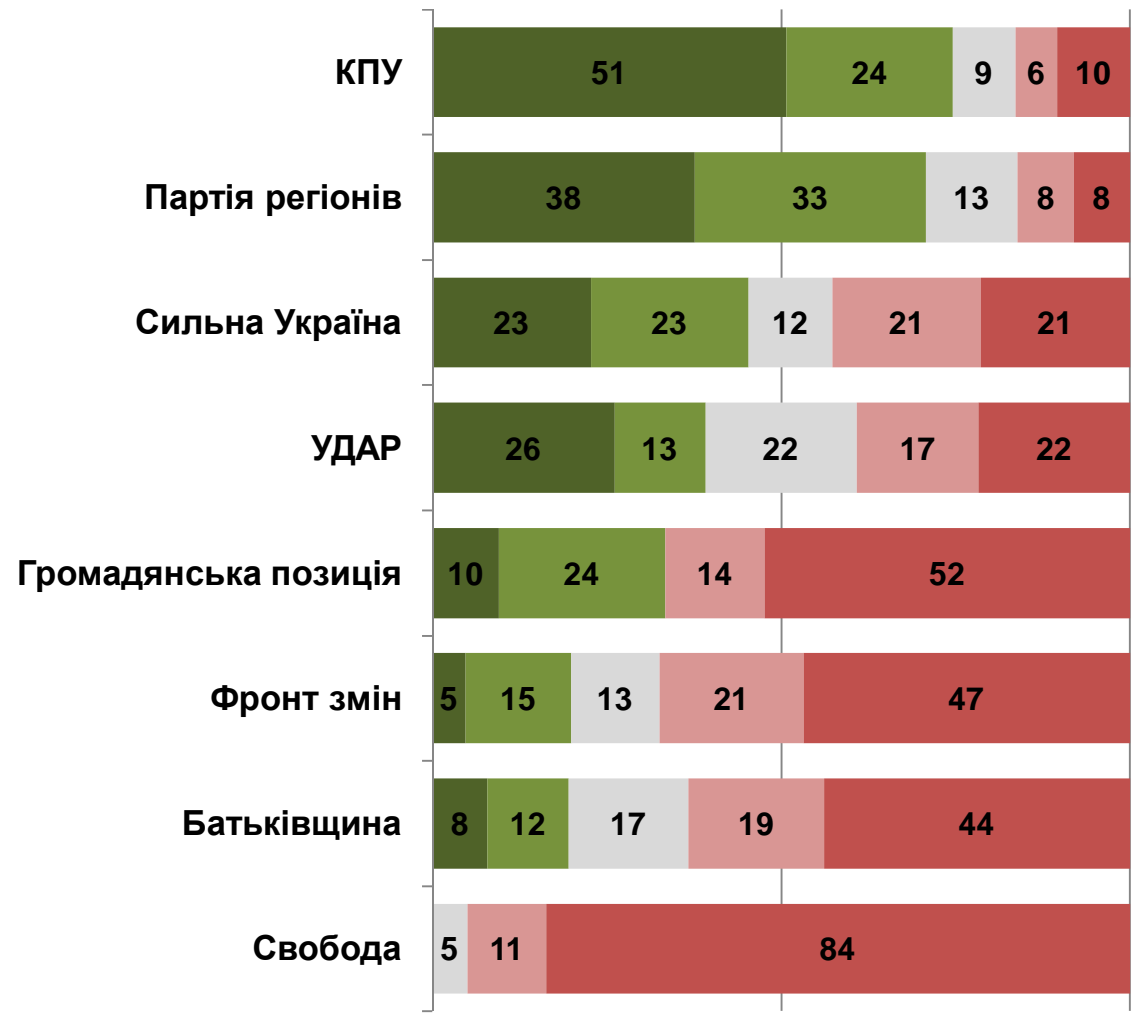
Підтримка продовження базування ЧФ РФ

■ Так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Ні

Регіони

Політичні симпатії

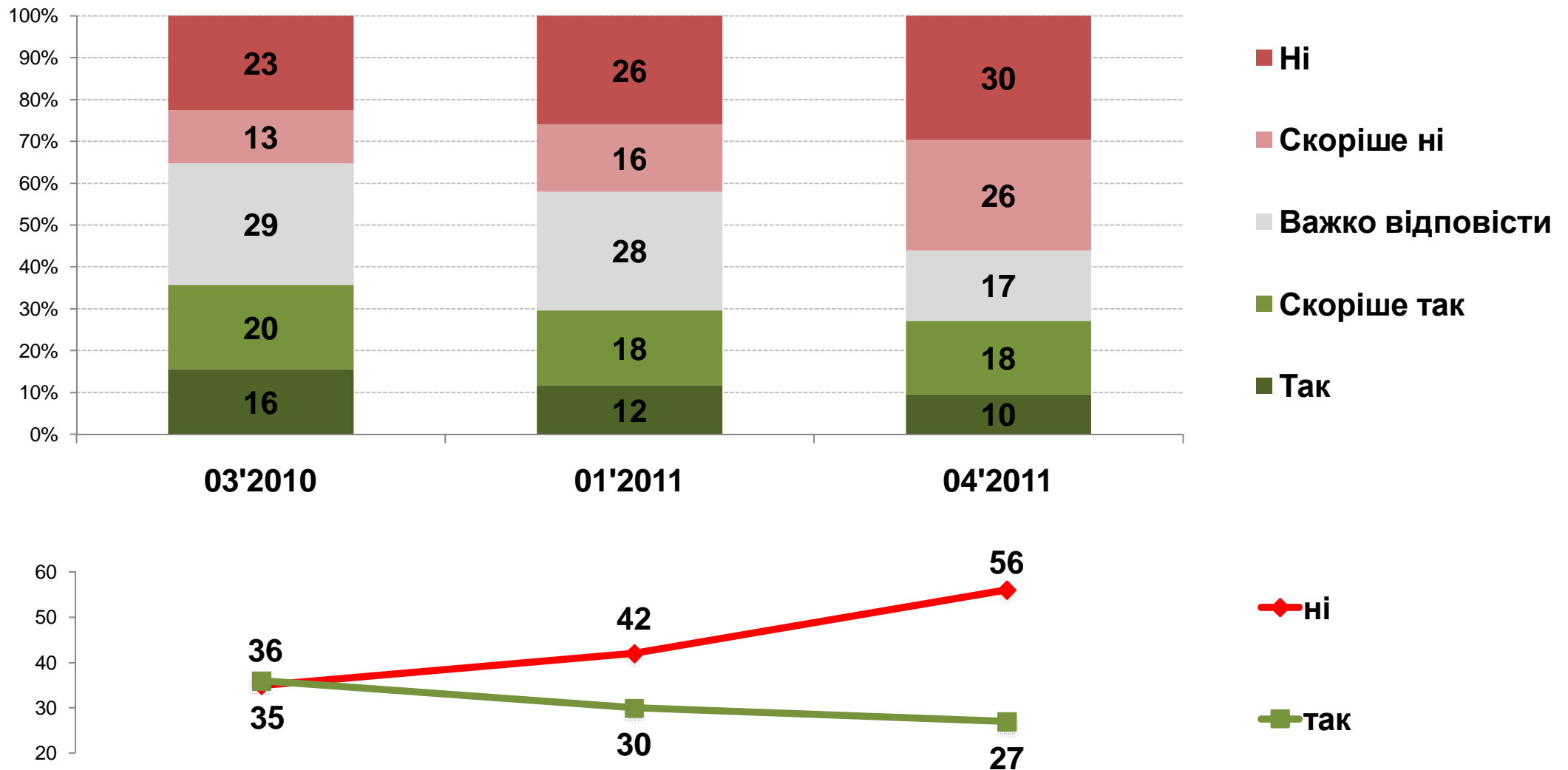

Підтримка ідеї “газового” консорціуму

Підтримка ідеї “газового” консорціуму

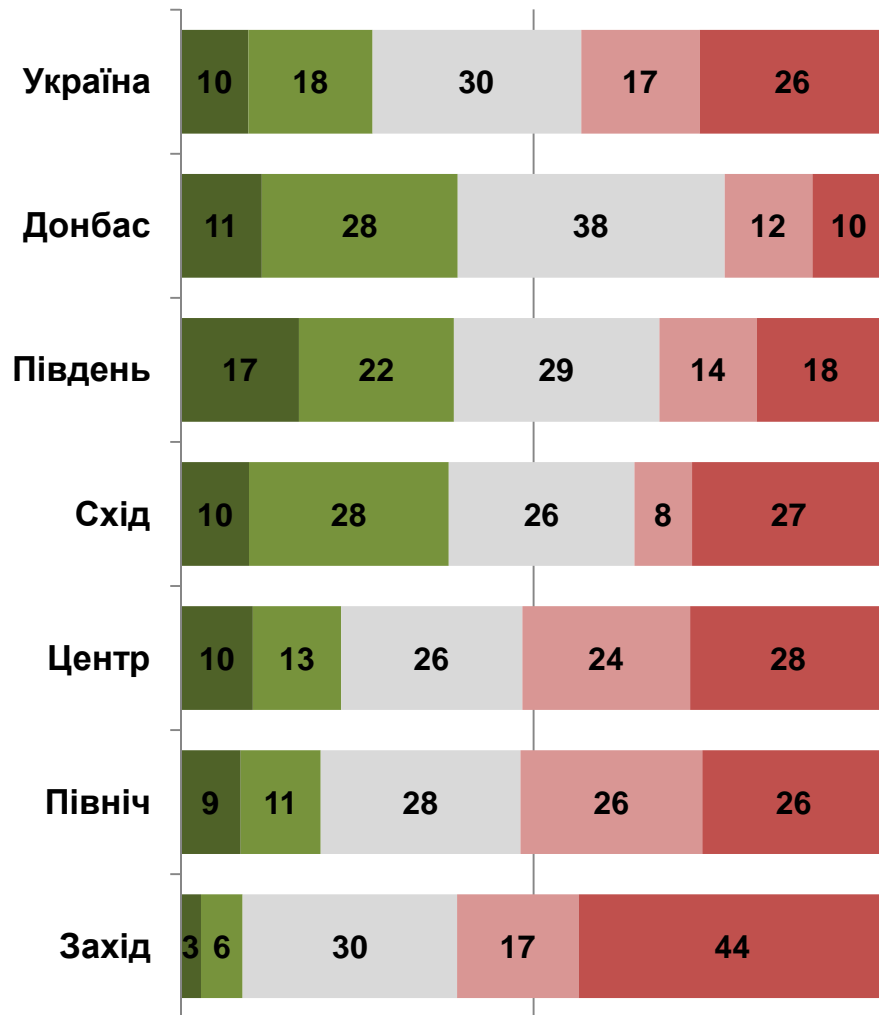
Чи підтримуєте Ви ініціативу створити «газовий» консорціум, в якому розподілити власність на українську газотранспортну систему між Росією, Євросоюзом та Україною?

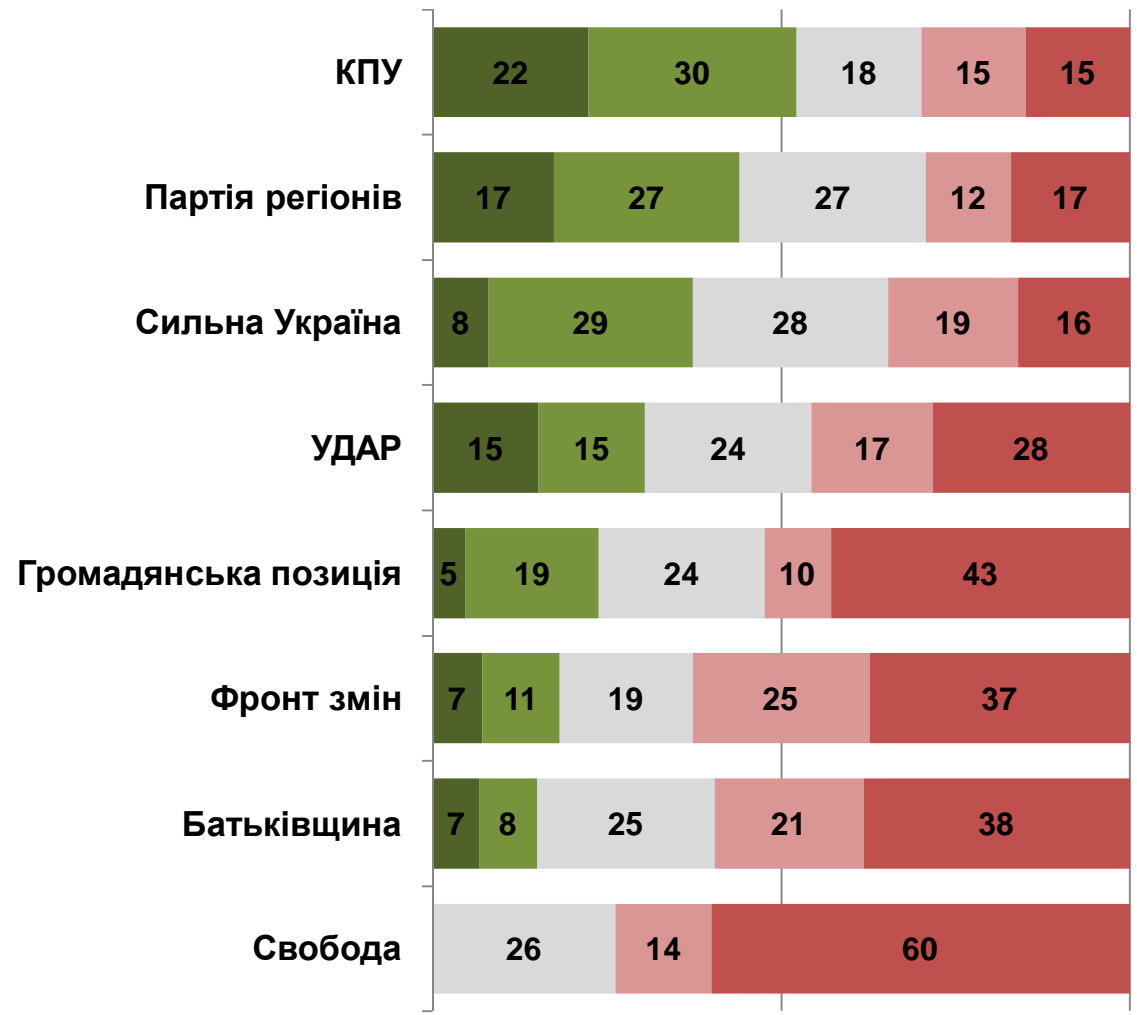
Підтримка ідеї “газового” консорціуму

■ Так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Ні

Регіони

Політичні симпатії

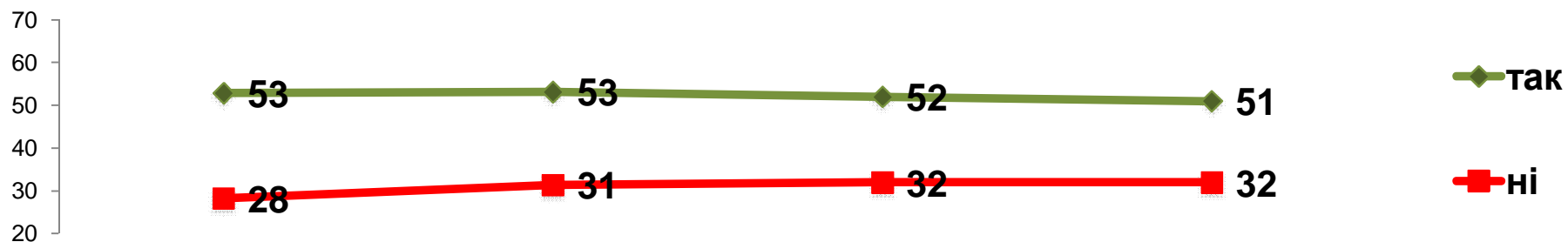
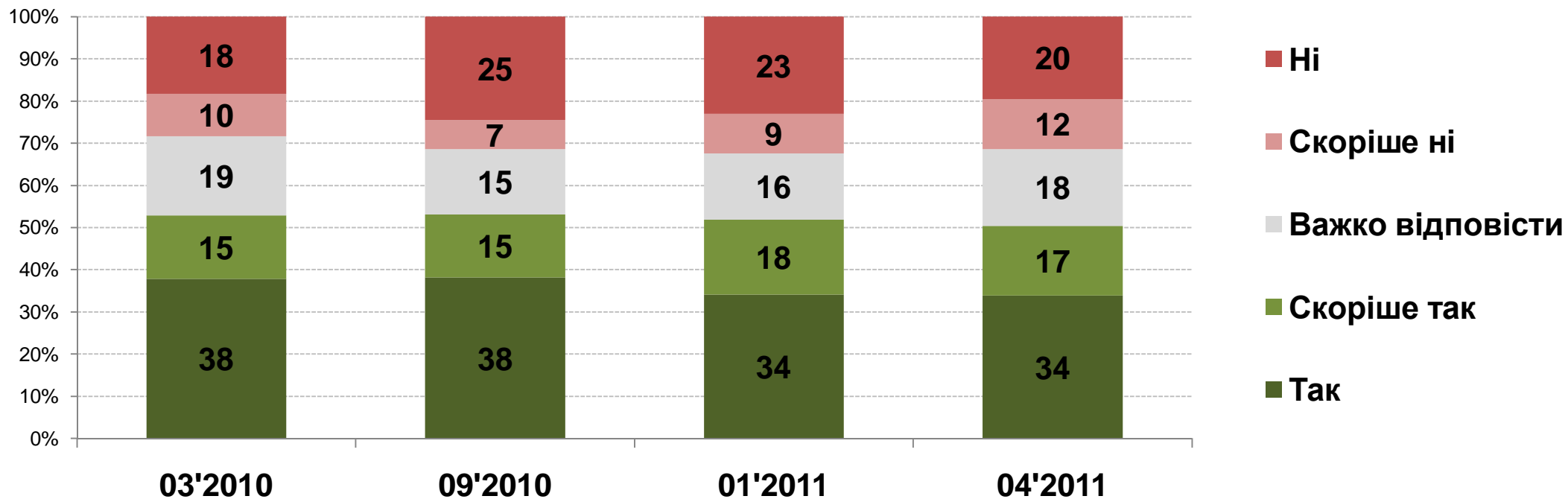

Підтримка скасування указу по Бандері

■ Підтримка скасування указу по Бандері

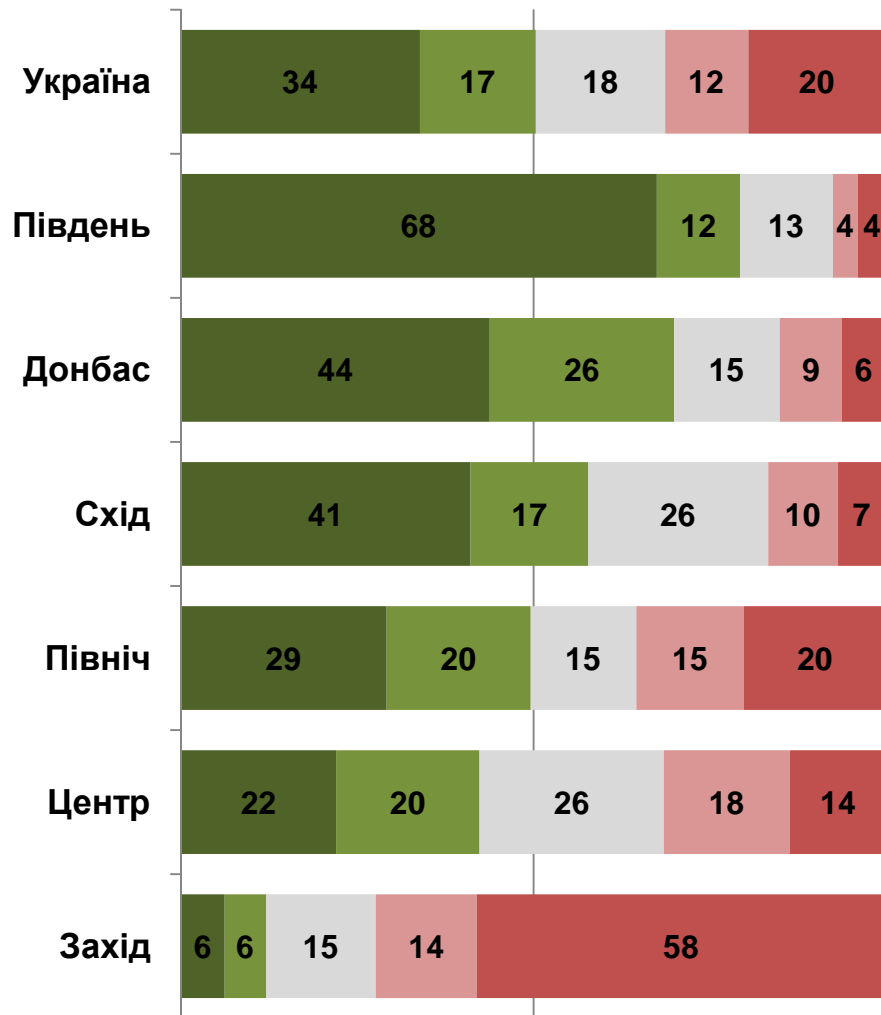
Чи підтримуєте Ви ідею скасувати указ Президента Ющенка щодо присвоєння С.Бандері звання Герой України?

Підтримка скасування указу по Бандері

■ Так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Ні

Регіони

Політичні симпатії

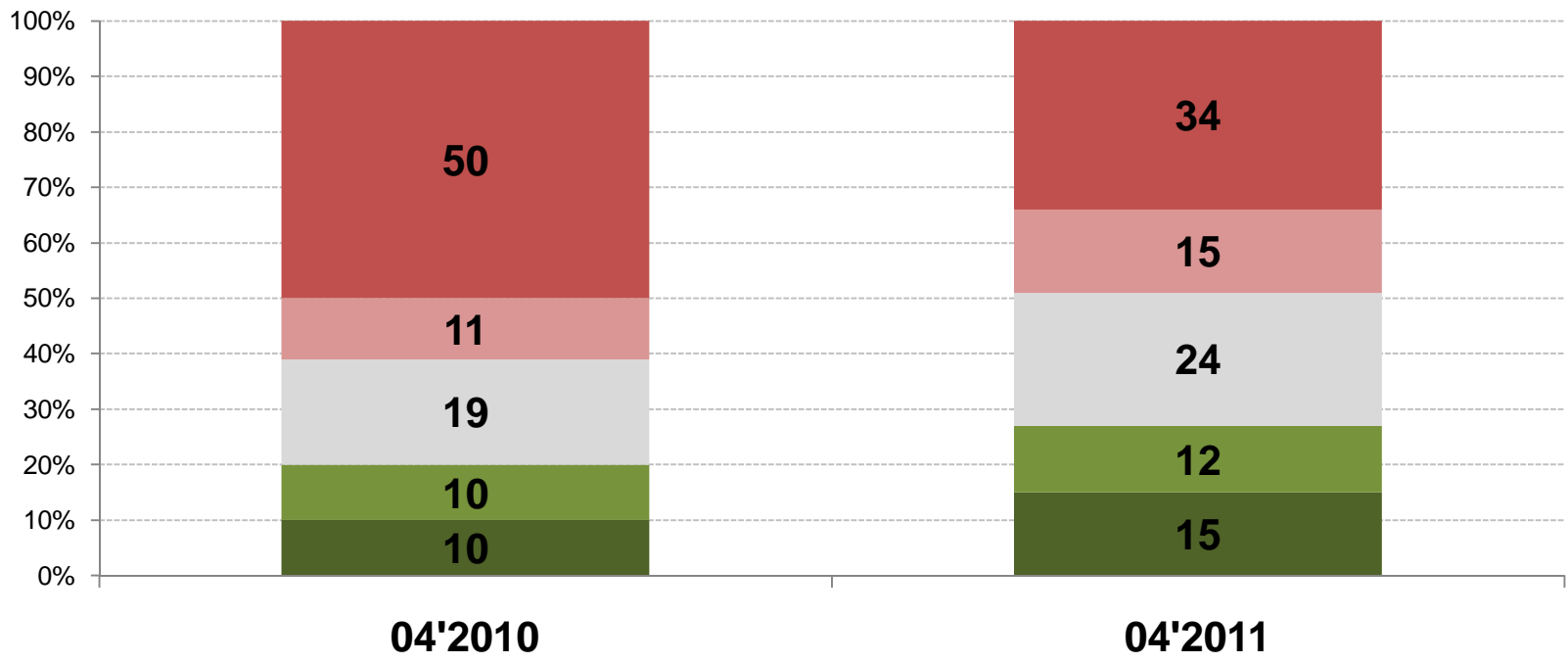

Підтримка визнання ОУН-УПА

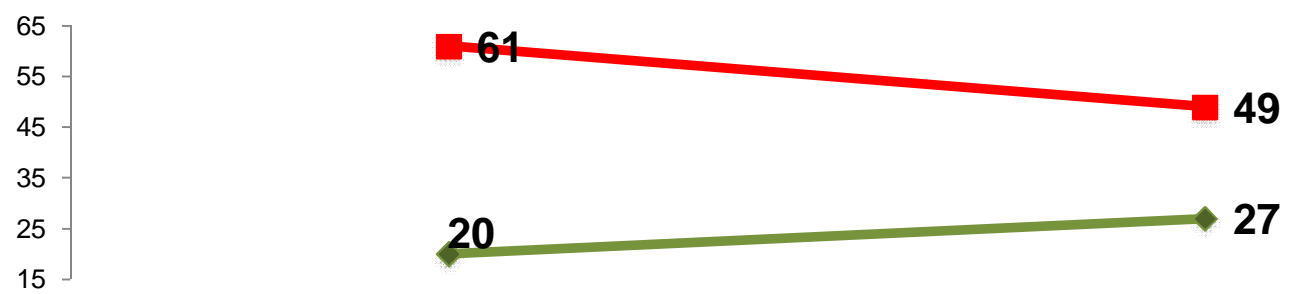

■ Підтримка визнання ОУН-УПА

Чи підтримуєте Ви ідею визнати ОУН -УПА учасниками боротьби за державну Незалежність України?

- Ні
- Скоріше ні
- Важко відповісти
- Скоріше так
- Так

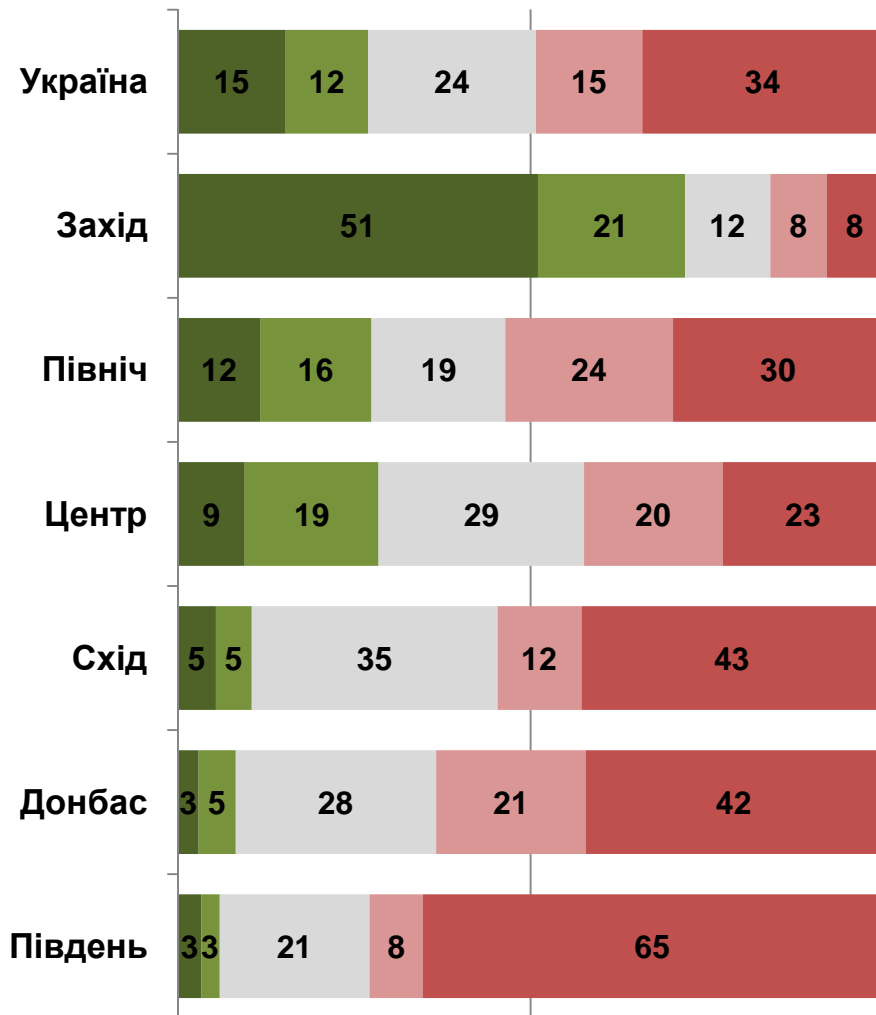

- ◆ так
- ◆ ні

Підтримка визнання ОУН-УПА

■ Так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Ні

Регіони

Політичні симпатії

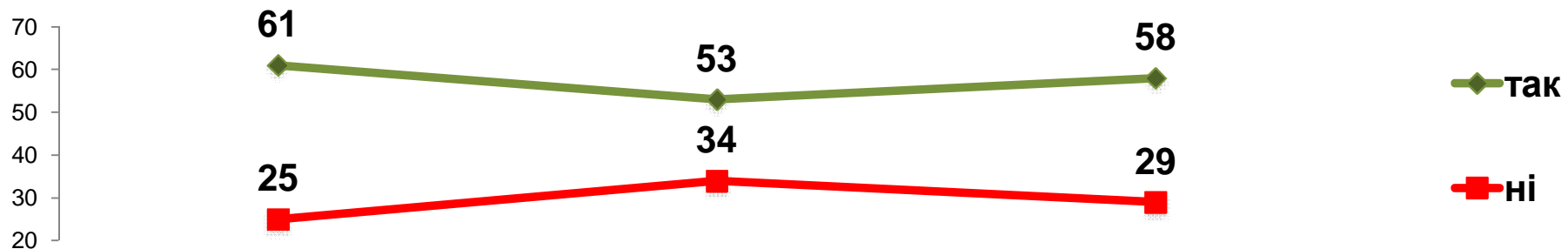
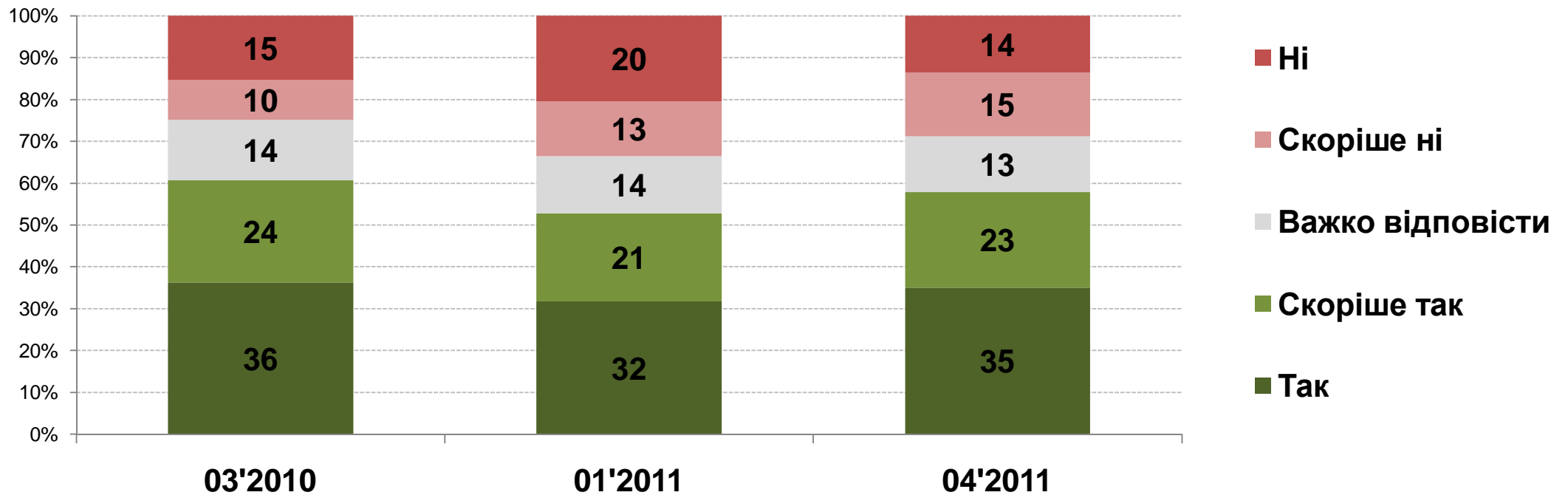

Питання Голодомору

Визнання Голодомору 1932-33 геноцидом

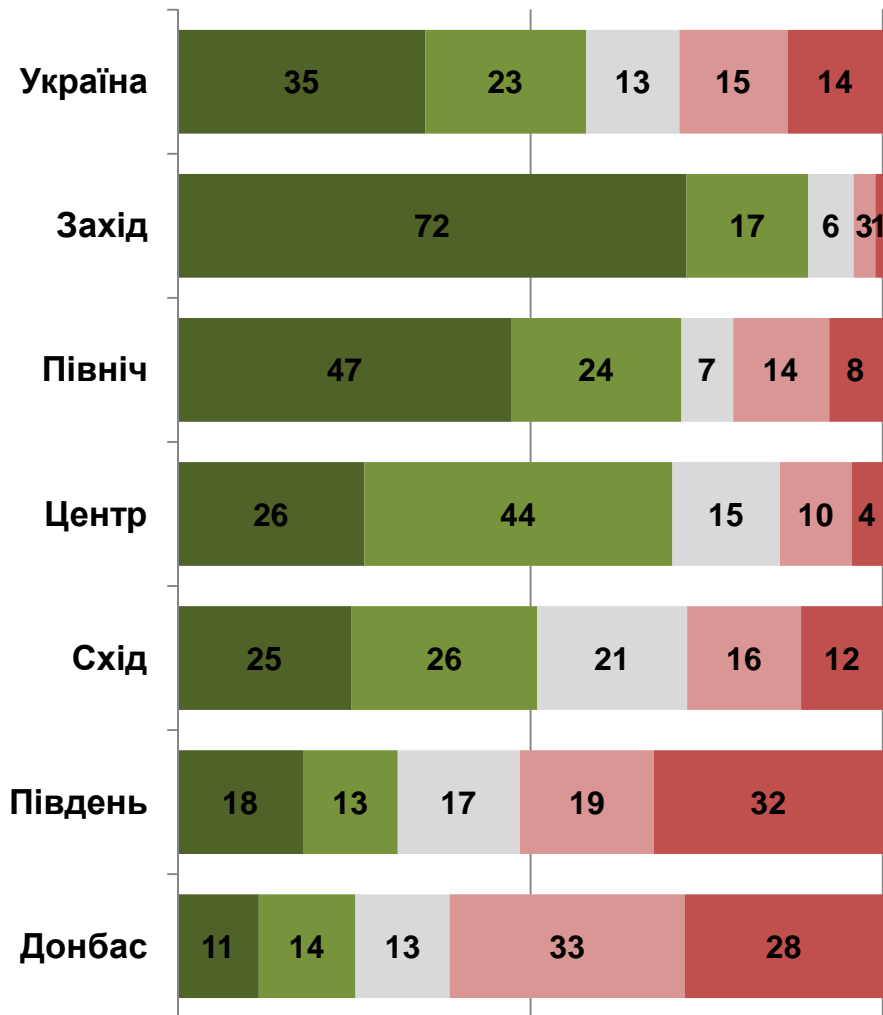
Чи погоджуєтесь Ви з тим, що Голодомор 1932-33 років був геноцидом Українського народу?

Визнання Голодомору 1932-33 геноцидом

■ Однозначно так
 ■ Скоріше так
 ■ Важко відповісти
 ■ Скоріше ні
 ■ Однозначно ні

Регіони

Політичні симпатії

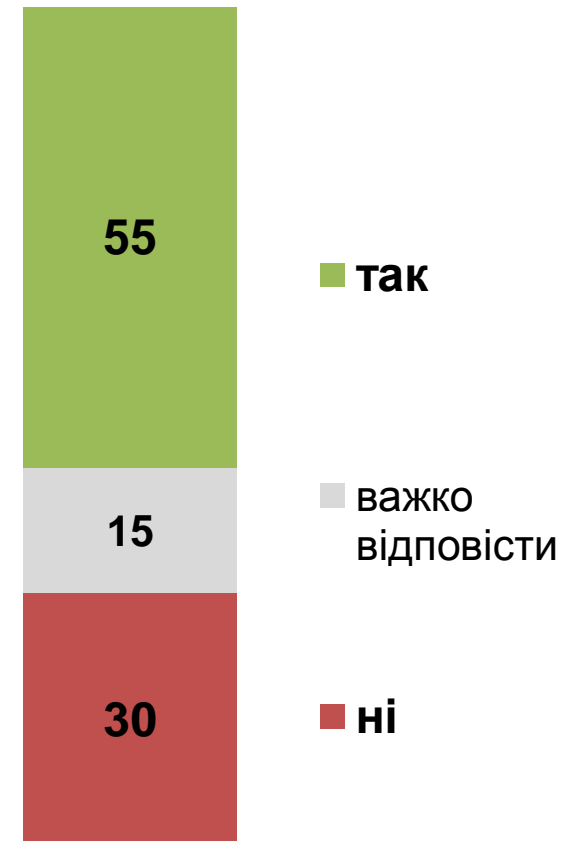
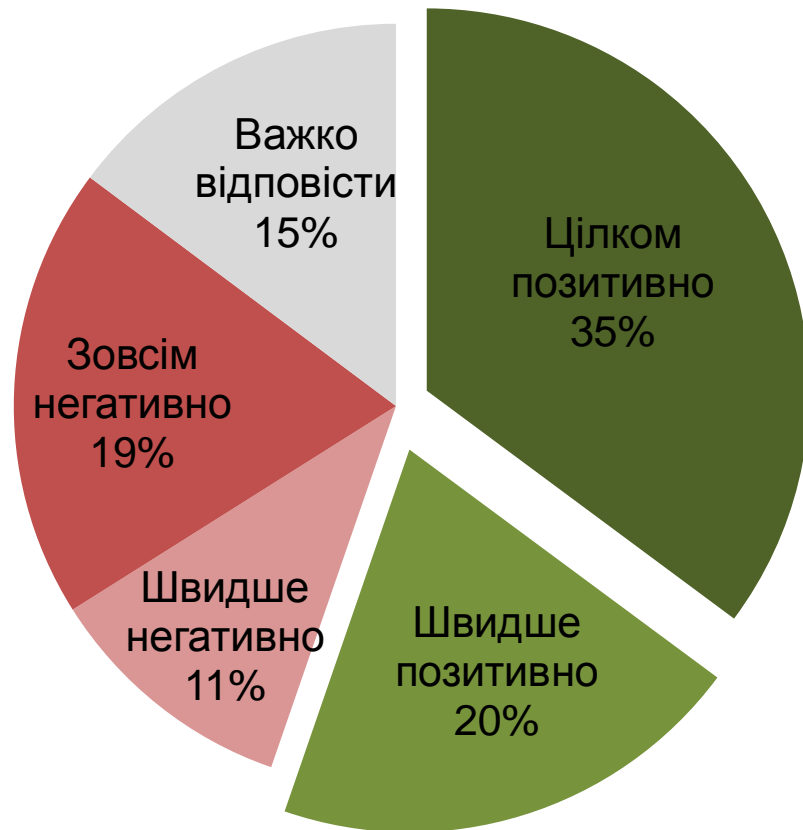

Підтримка ідеї червоних прапорів на День Перемоги

Підтримка встановлення червоних прапорів на День Перемоги

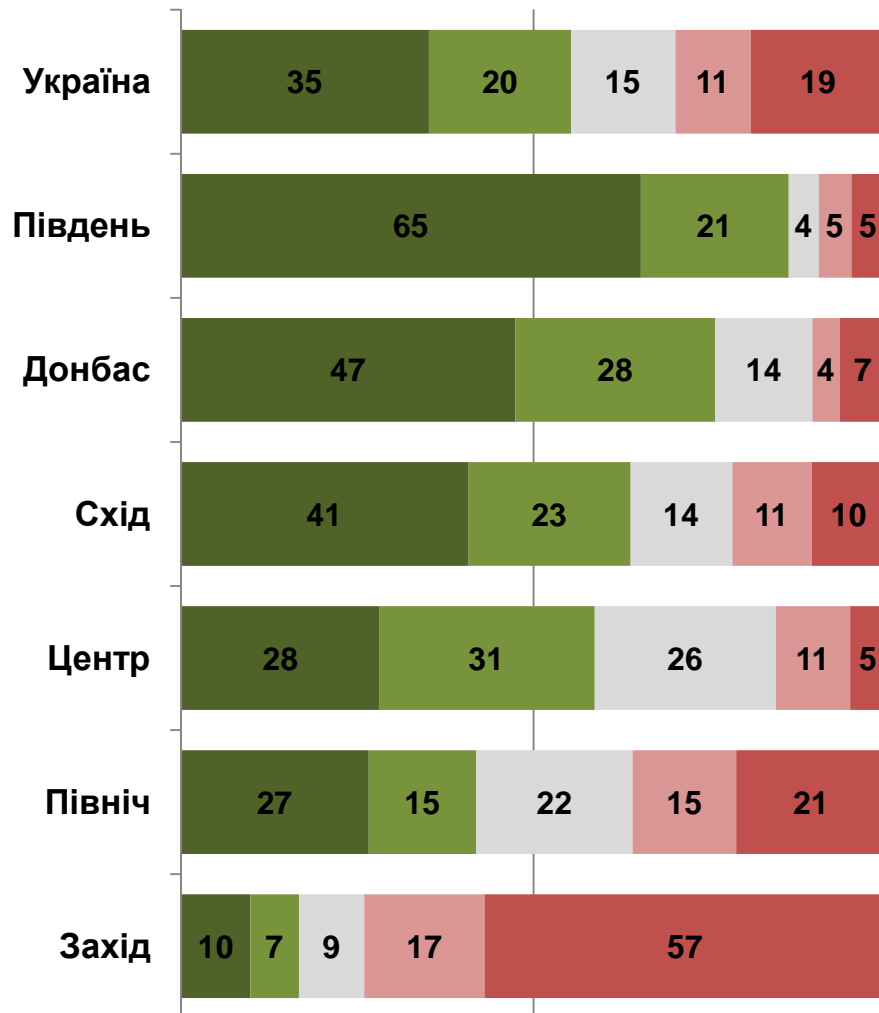
Як Ви ставитесь до ініціативи встановлення на День Перемоги (9 травня) на будинках органів влади та інших установ України, поряд із державними прапорами, червоні прапори СРСР?

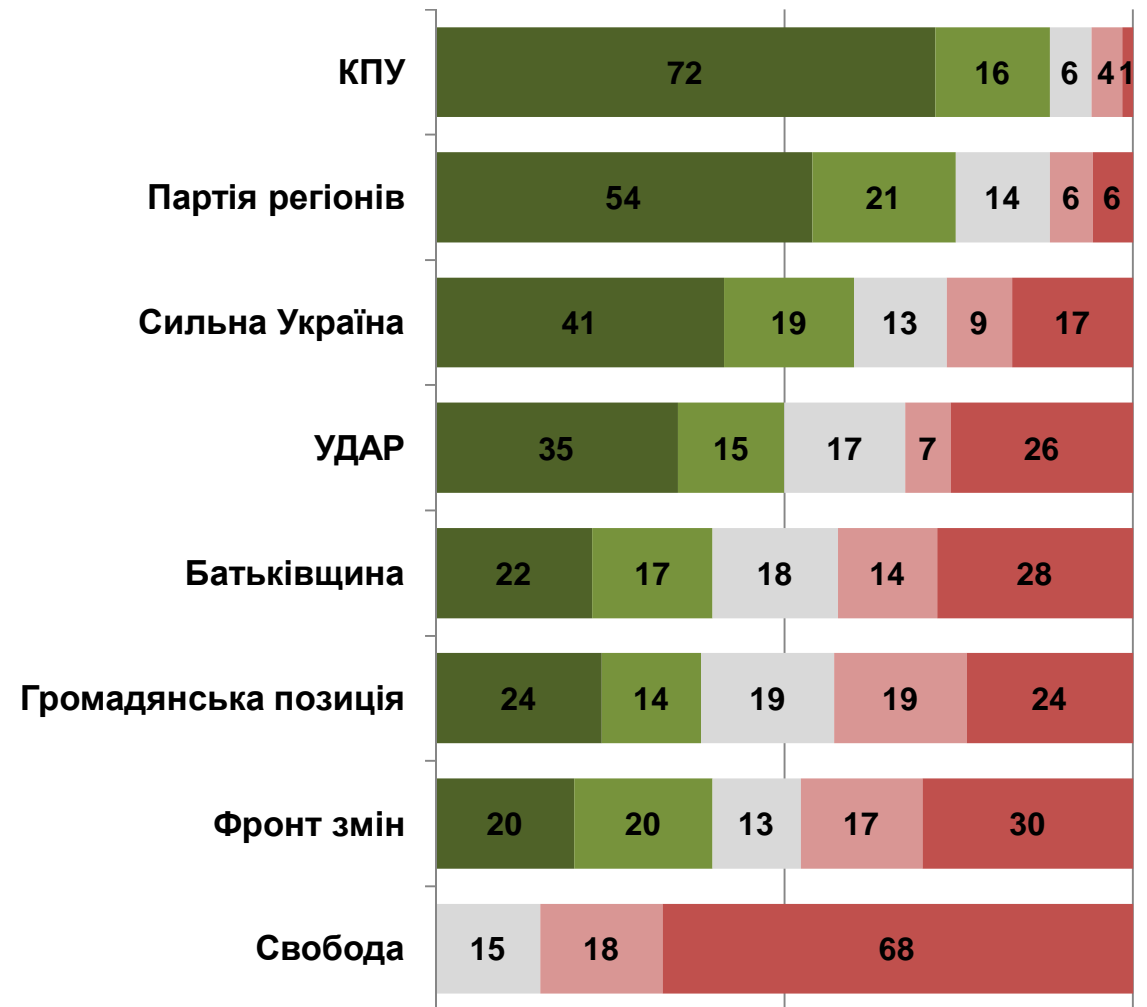
Підтримка встановлення червоних прапорів на День Перемоги

■ Цілком позитивно
 ■ Швидше позитивно
 ■ Важко відповісти
 ■ Швидше негативно
 ■ Зовсім негативно

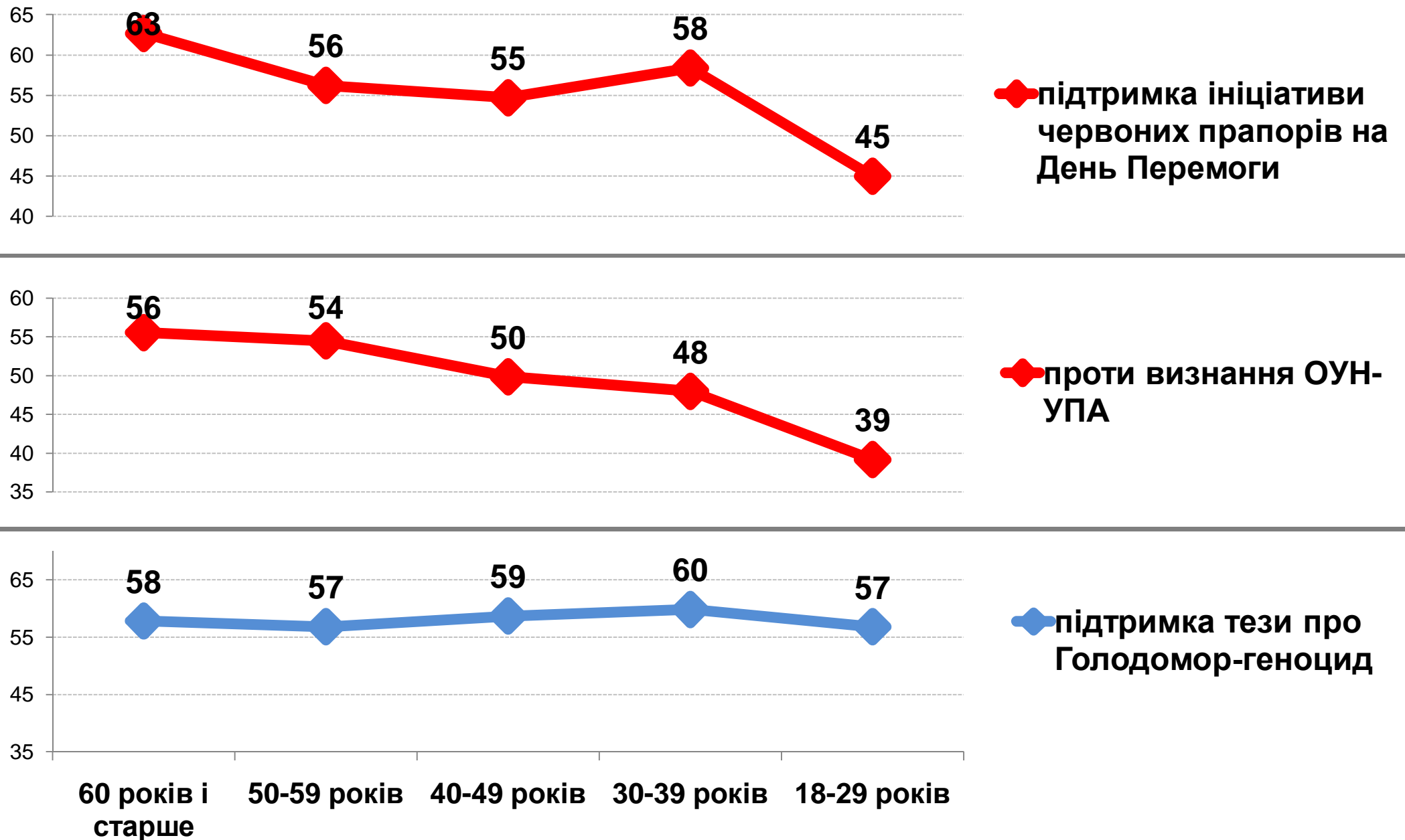
Регіони

Політичні симпатії

Підтримка історичних тез в залежності від віку

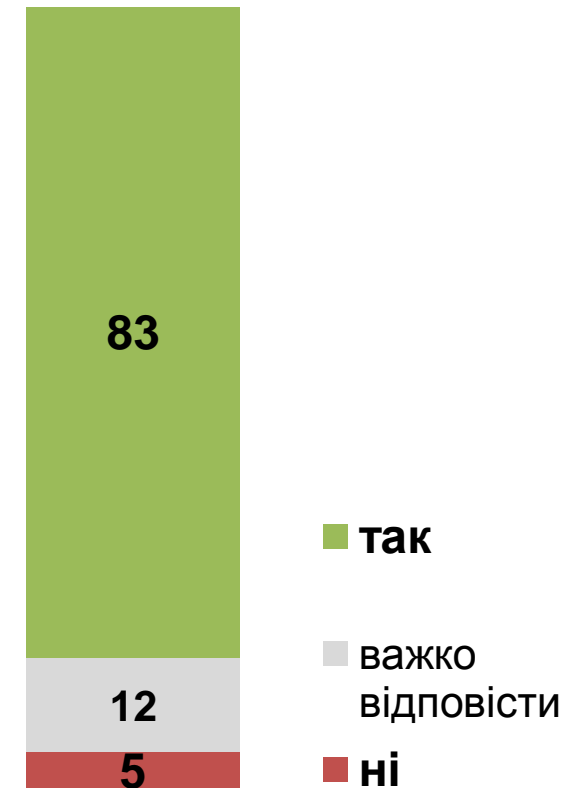
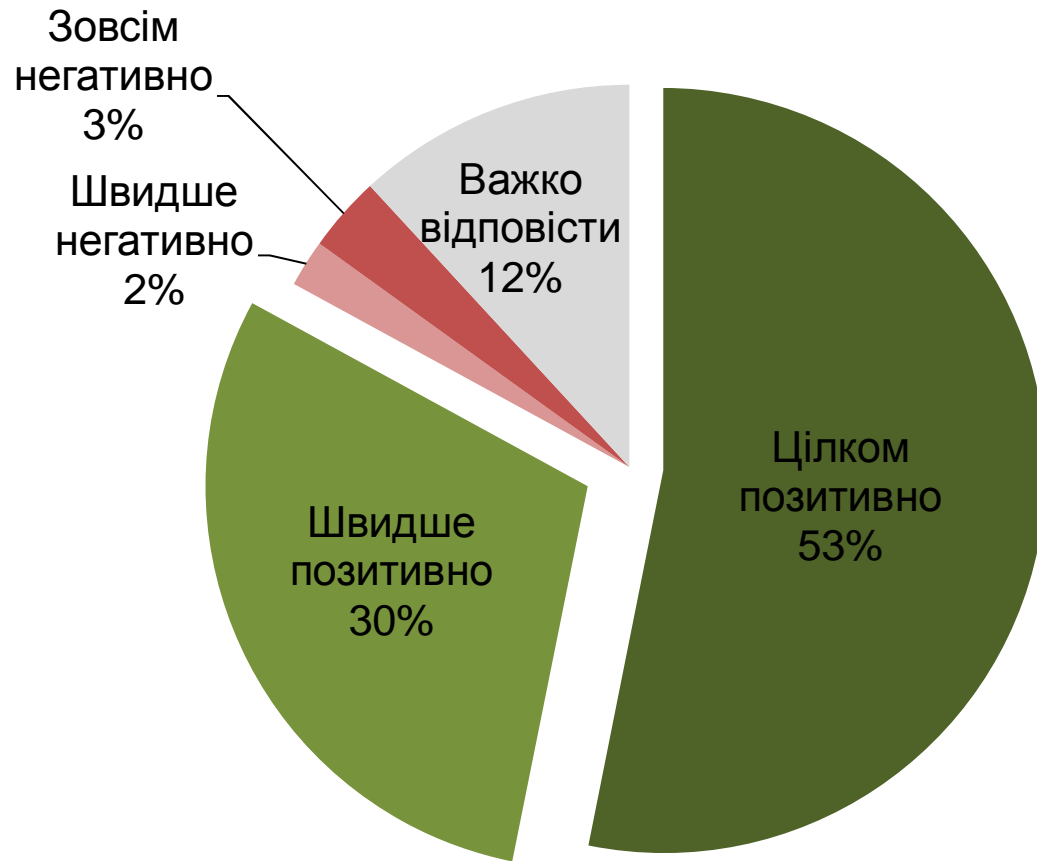

Питання Криму

■ Ставлення до передачі Криму Україні

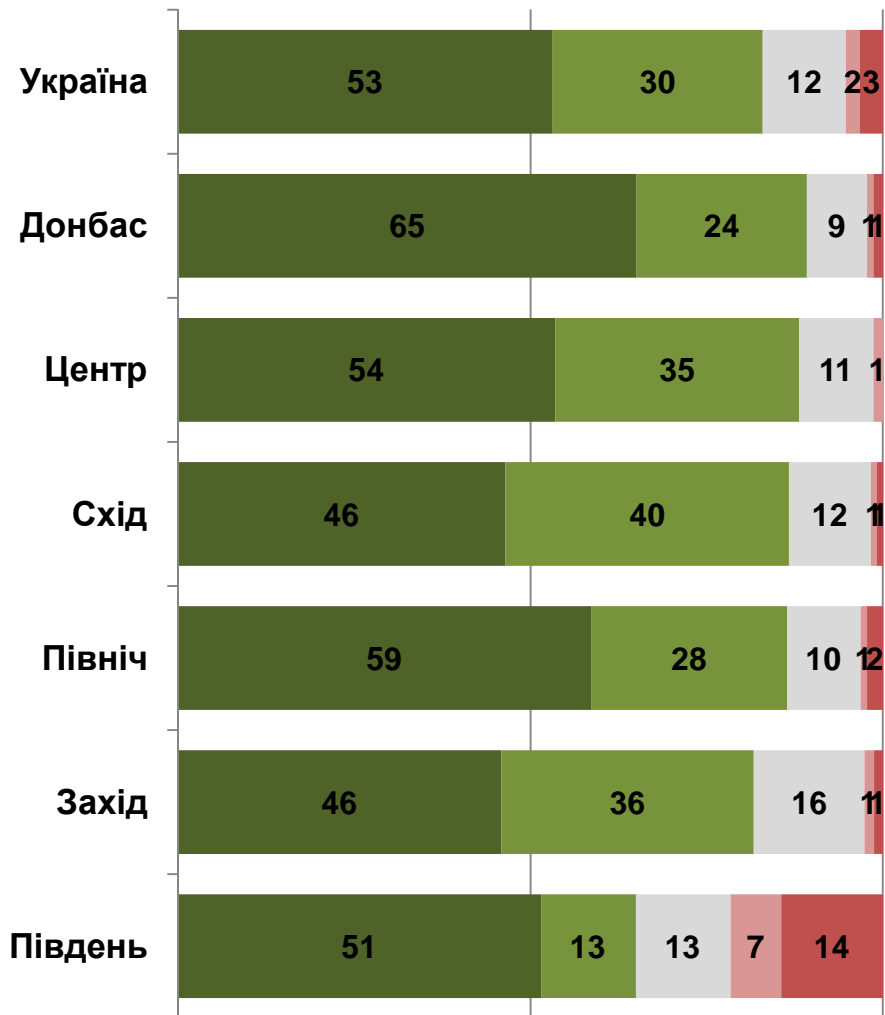
Ви ставитесь до того, що у 1954 році Крим увійшов до складу Української РСР?

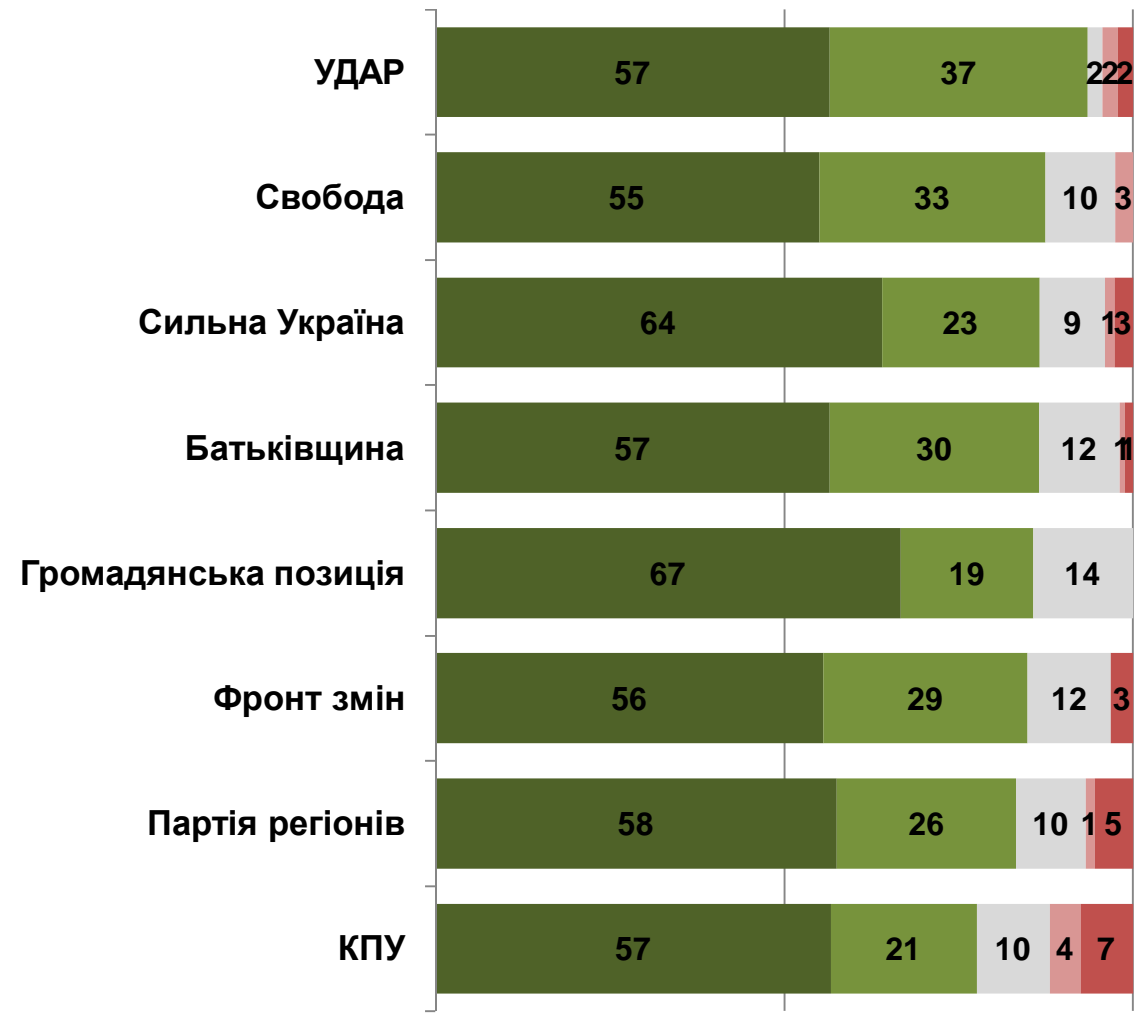
■ Ставлення до передачі Криму Україні

■ Цілком позитивно ■ Швидше позитивно ■ Важко відповісти ■ Швидше негативно ■ Зовсім негативно

Регіони

Політичні симпатії

■ Статус Криму

Який статус повинен, на Вашу думку, мати Крим?

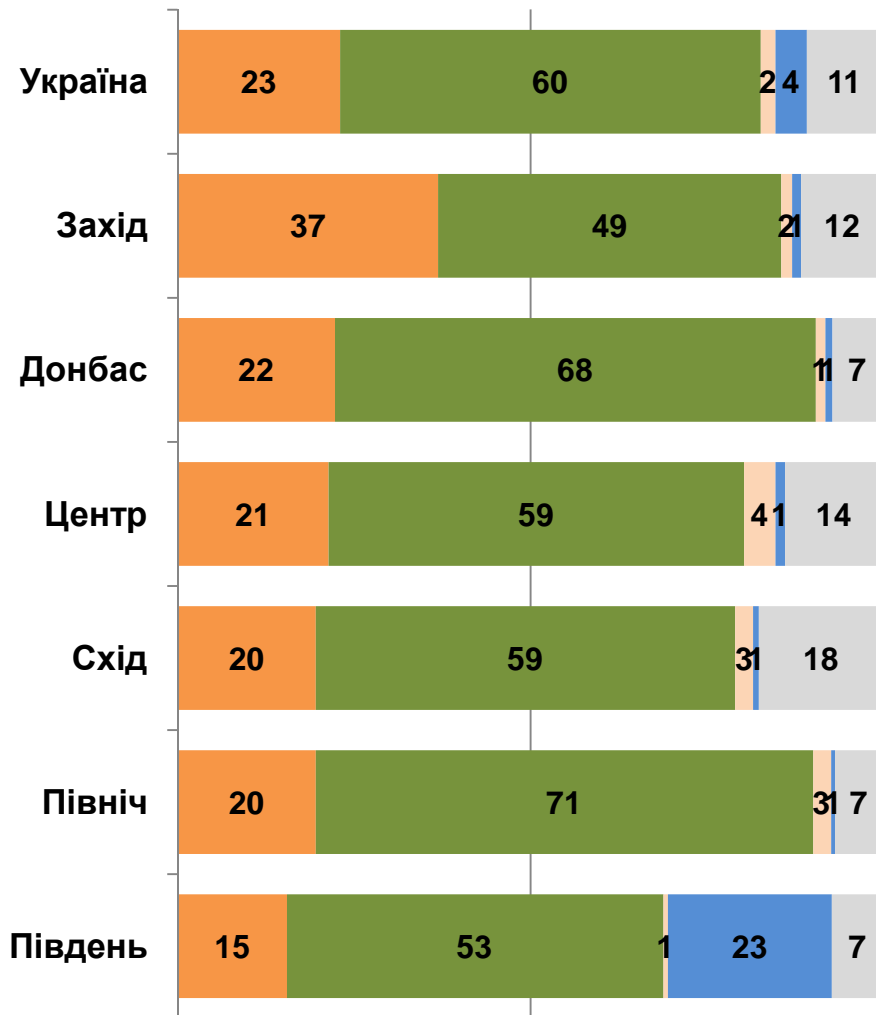

Статус Криму

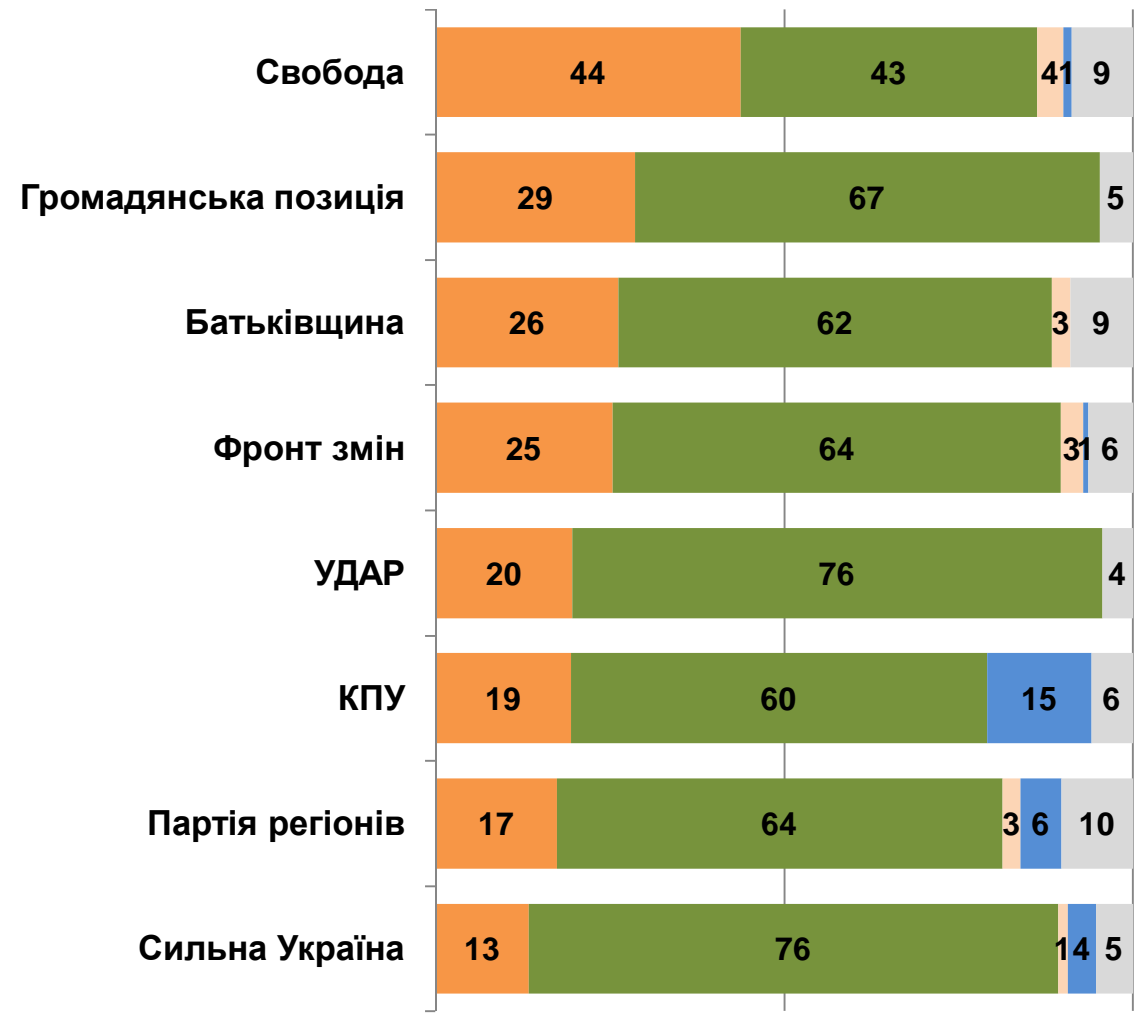
- Звичайної області України
- Татарської автономії у складі України

- Автономії у складі України
- Крим має бути відокремлений і переданий Росії

Регіони

Політичні симпатії

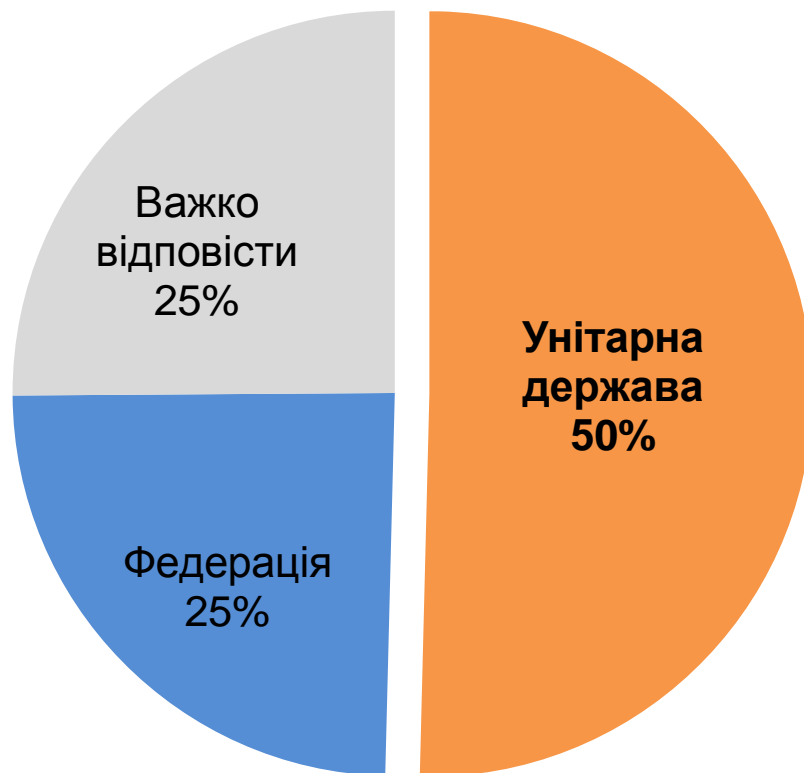

Державний устрій

■ Оптимальний державний устрій для України

Який з цих типів державного устрою найбільш оптимальний для України: унітарний чи федеративний?

Пояснення для респондента:

Унітарна держава (такий устрій сьогодні в Україні та, наприклад, в Польщі, Франції, Італії, Китаї) — це держава, частинами якої є адміністративно-територіальні одиниці, що не мають суверенних прав

Федерація (такий устрій, наприклад, сьогодні в Німеччині, Росії, США, Австрії, Індії) — це держава, частинами якої є державні утворення - суб'єкти федерації, що мають суверенні права

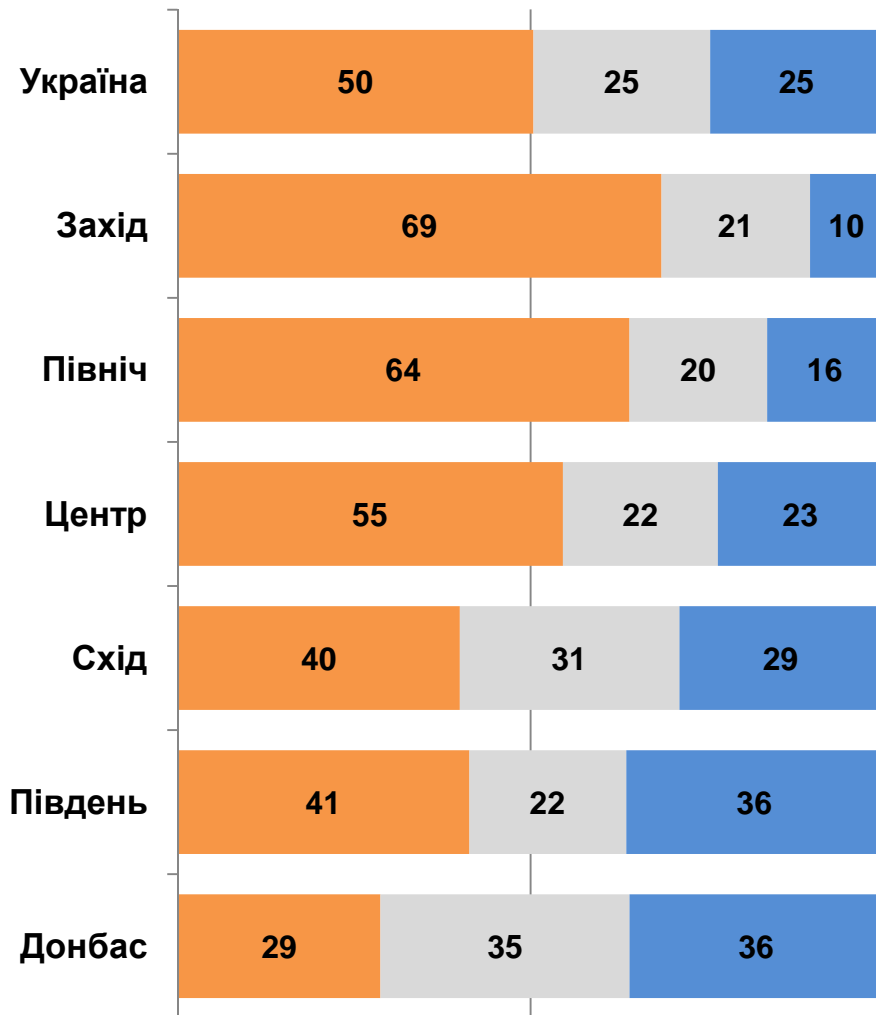
Оптимальний державний устрій для України

■ Унітарна держава

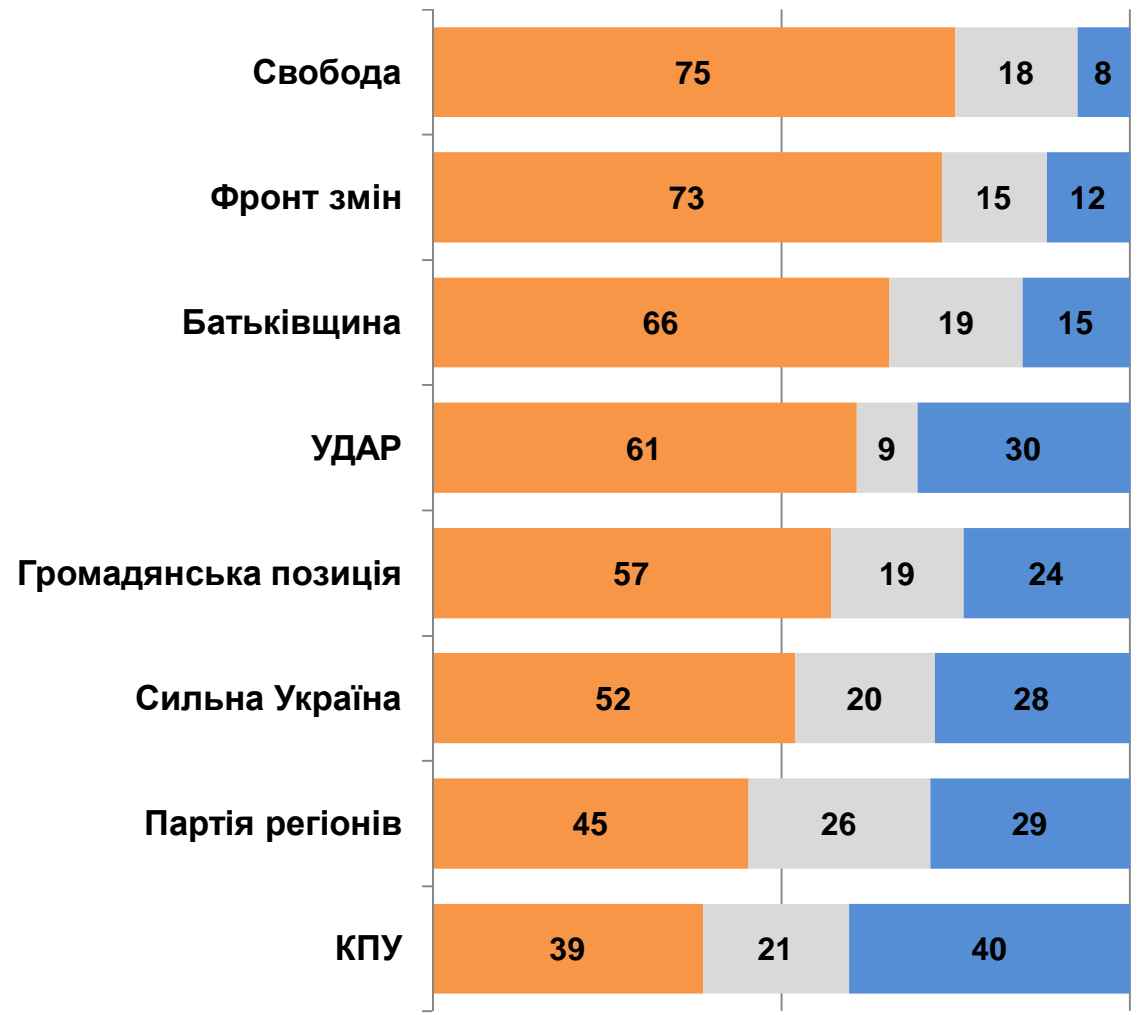
■ Важко відповісти

■ Федерація

Регіони

Політичні симпатії

Зведена карта маркерів

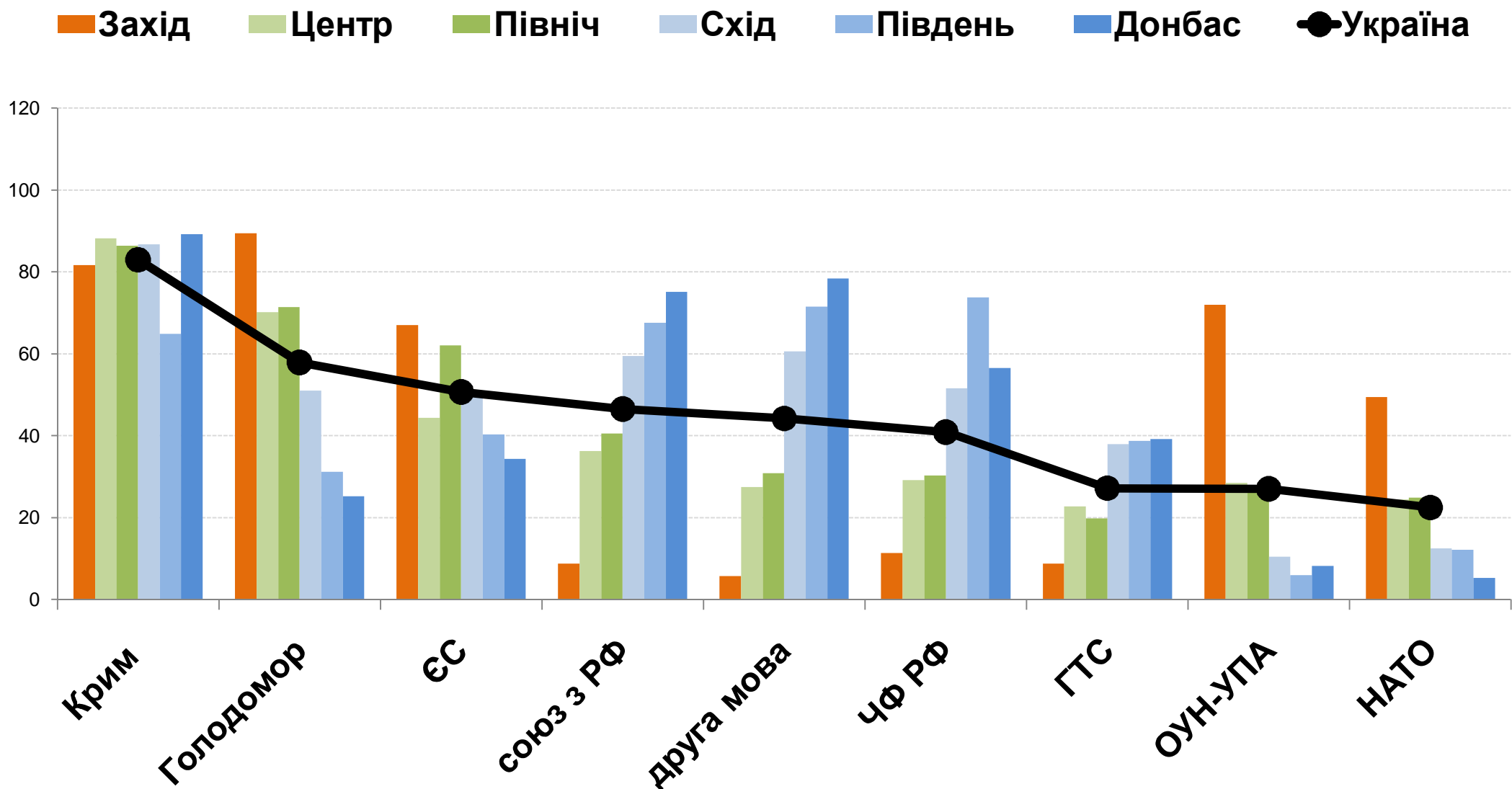

Зведена карта маркерів

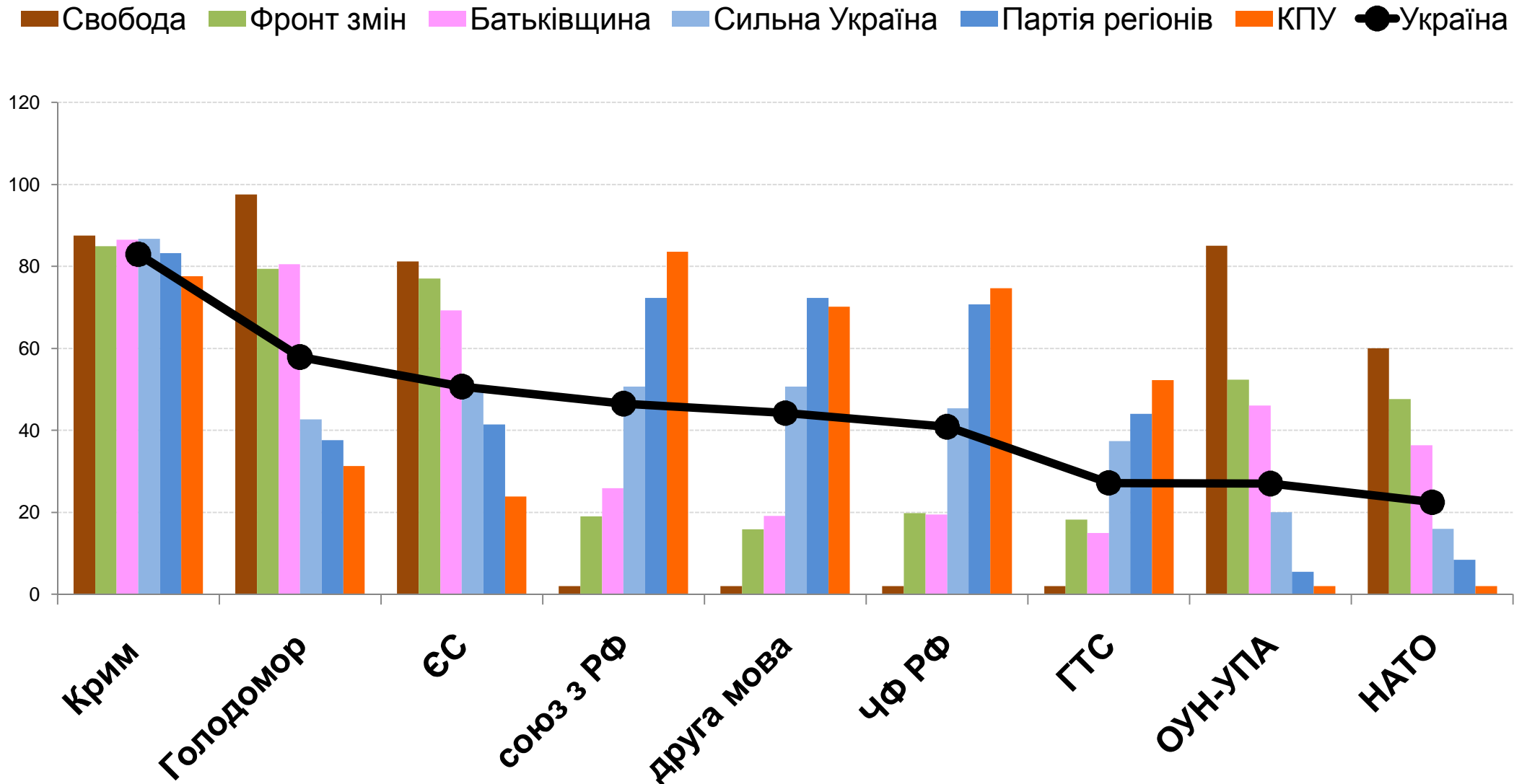
50%

Зведена підтримка ідеологічних маркерів: регіони

На графіку приведені величини підтримки (сума відповідей так та скоріше так) за кожним маркером

Зведена підтримка ідеологічних маркерів: партії

На графіку приведені величини підтримки (сума відповідей так та скоріше так) за кожним маркером

Соціологічна група «Рейтинг» спеціалізується на проведенні різних соціологічних досліджень із дотриманням усіх міжнародних стандартів, затверджених кодексами ESOMAR та WAPOR.

Зокрема, на постійній основі здійснює загальнонаціональні та регіональні політичні, тематичні, маркетингові та медіа дослідження.

тел.: +380 (44) 353-99-07
тел.: +380 (32) 224-88-60
info@ratinggroup.com.ua
www.ratinggroup.com.ua

Всі права на матеріал належать Соціологічній групі «Рейтинг» © 2007-2011